

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 19 MAART 1930

No. 742

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. II. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeleekende stukken: Bijkantoor Ruijgeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.

18 MAART 1930.

De toeneming van de geldruimte bleef deze week aanhouden. Het aanbod van geld werd eerder nog grooter en daartegenover stond een gestadig inkrimpen van de vraag, alleen onderbroken door een iets grootere vraag naar callgeld voor de medio betalingen. Particulier disconto liep dientengevolge nog iets verder terug, meestal was voor $2\frac{7}{16}$ à $2\frac{1}{2}$ pCt. plaatsing te vinden, en de prolongatierente daalde tot $2\frac{1}{2}$ pCt.; waarbij valt op te merken dat Zaterdag door gebrek aan zaken in het geheel geen notering tot stand kwam. Callgeld daalde van 2 tot 1 pCt. en liep per medio weder op tot $1\frac{1}{4}$ à $1\frac{1}{2}$ pCt.

* * *

De Minister van Financiën stelt een inschrijving open op schatkistpapier op Vrijdag 21 Maart a.s. Aanboden worden 3- en 6-maands promessen en 4 pCt. biljetten tot een totaalbedrag van f 25 miljoen.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een daling van f 5.1 miljoen te zien, welke zich geheel laat verklaren uit aflossing van rechtstreeks bij de Bank ondergebracht schatkistpapier. Het bedrag van f 6 miljoen aan dat papier, hetwelk blijkens de balans van verleden week in de portefeuille der centrale credietinstelling voorkwam, is daaruit thans geheel verdwenen. De beleeningen vertoonen een stijging van f 4.5 miljoen. Het renteloos voorschot aan het Rijk blijkt met f 3.6 miljoen te zijn gedaald.

De goudvoorraad der Bank vertoont een vermindering van f 5 miljoen. De zilvervoorraad daalde met f 100.000. De post papier op het buitenland blijkt met f 3.1 miljoen te zijn toegenomen, terwijl de

diverse rekeningen op de actiefzijde der balans een daling van f 3.9 miljoen te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie verminderde met f 10.4 miljoen. De rekening-courant-saldi stegen met f 200.000. Het beschikbaar metaalsaldo blijkt met f 1 miljoen te zijn teruggegaan. Het dekkingspercentage bedraagt ruim $56\frac{1}{2}$. * * *

Van de wisselmarkt valt deze week weinig te melden; het verloop was kalm. De Dollar in Londen trok wat aan en kwam van 4.8630 op 4.8610. Hier te lande verbeterde het Pond van 12.12% tot $12.12\frac{11}{16}$; de Dollar moest dus ook hooger gaan. Deze verbeterde dan ook van 2.4930 tot 2.4945. Bij de Mark viel een verdere voortgang van de stijging waar te nemen; het slot kwam op 59.49. (Pond/Mk. $20.38\frac{1}{2}$). Zwitserland bleef vast en werd op 48.28 gedaan. (Pond/Zw. Frs. 25.12). Peseta's, die op 30.80 de week begonnen, eindigden op 31.50. Rio iets lager: 28%; evenzoo de Argentijnsche Peso: 92%. Canada hooger: 2.49. Yen $1.23\frac{7}{16}$.

Op de termijnmarkt waren de prijzen voor levering weer verder onder contant. Men noteerde één- en drie-maands resp. Ponden: $1\frac{3}{16}$ — $1\frac{1}{16}$ en $2\frac{3}{16}$ — $2\frac{1}{16}$, Dollars: 26—24 en 48—46 en Marken $11\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ en $25\frac{1}{2}$ — $24\frac{1}{2}$.

LONDEN, 17 MAART 1930.

Zoals te voorzien was, bleef de vraag naar geld ook verleden week aanhouden. Op Dinsdag moest de Bank zelfs met een klein bedrag bijspringen, terwijl de anders gewoonlijk gemakkelijke Zaterdag ditmaal voor de betaling van de Fransche en Italiaansche reparatie schulden vrij groote verschuivingen te zien gaf, waardoor de notering van daggeld vrij vast bleef. Over een paar weken loopen nu de belastinginningen af en wordt de toestand dan meer normaal en waarschijnlijk ook gemakkelijker.

In de discontomarkt bleef de stemming zeer zwak en brokkelde de notering voortdurend af tot zelfs op Vrijdag de nieuwe schatkistpromessen onder $2\frac{13}{16}$ pCt. werden toegewezen, nadat de verwachte verlaging van het disconto in New-York een feit was geworden. Deze prijs van $2\frac{13}{16}$ is natuurlijk alleen maar gerechtvaardigd, indien het disconto hier nog met een verder vol percent wordt verlaagd en dan moet dat betrekkelijk ook onmiddellijk plaats hebben, wil de houder van een 3-maands wissel daarvan gedurende den looptijd van een dergelijken wissel, die nu gekocht is, voordeel hebben.

Het kan ook niet anders dan zeer overdreven genoemd worden, dat het particulier disconto nu reeds zoo laag wordt genoteerd en er zal een dezer weken ook wel een reactie moeten intreden. Heden was de notering $2\frac{7}{8}$ pCt. bij vastere stemming.

De eerste zending goud uit Australië is aangekomen en daar deze zendingen uit sovereigns bestaan, zullen zij dus alle aan den goudvoorraad van de Bank worden toegevoegd. Gedurende de eerstvolgende 4 à 6 weken zullen op deze wijze £ 10 à 12 miljoen aan de Bank toevloeien. Het goud in de open markt wordt echter nog steeds door andere landen opgekocht.

DE BELASTINGDRUK OP DE INLANDSCHE BEVOLKING IN DE BUITENGEWESTEN.

I.

In 1926 werd in opdracht van de Nederlandsch-Indische Regeering door de heeren J. W. Meijer Ranneft en Dr. W. Huender een rapport uitgebracht over den belastingdruk op de Inlandsche bevolking op Java¹⁾. De belangrijke resultaten, waartoe het onderzoek had geleid, gaf aanleiding tot een verdere opdracht aan Mr. Fievez de Malines van Ginkel om een soortgelijk onderzoek in te stellen naar den belastingdruk op de Inlandsche bevolking in de Buitengewesten. Het onderzoek heeft verschillende jaren in beslag genomen en zou zelfs nu nog niet zijn afgevoerd, indien de rapporteur zich niet na eenigen tijd belangrijk had beperkt. Deze beperking was gerechtvaardigd, omdat de Indische Regeering, die oorspronkelijk voornemens was geweest het belastingstelsel volledig te herzien aan de hand van de uitkomsten van het ingesteld onderzoek, bij nadere overweging besloot zich te bepalen tot enkele herzieningsmaatregelen, waarvan de wenschelijkheid reeds in meerdere of mindere mate was gebleken uit de op het bestaande belastingstelsel geoeffende critiek.

Het onderzoek heeft tot deze belangrijke slotsom geleid, dat de Inlandsche bevolking geacht kan worden nergens te zwaar te zijn belast. Nagenoeg overal vormt de totale in geld uit te drukken belasting een percentage van het werkelijke volksinkomen, dat vrij zeker beneden 15 pCt., zeker in vele streken beneden 10 pCt. ligt. Ten aanzien van de gevonden cijfers moet tevens worden bedacht, dat zij feitelijk nog te hoog zijn. Immers bleek het — zooals in een land als Indië begrijpelijk is — niet doenlijk het volledige inkomen der onderzochte groepen of personen van de bevolking onder cijfers te brengen en kwam men steeds tot een te laag geschat inkomen. Daartegenover staat het belastingbedrag vast, zoodat het berekende percentage steeds geacht moet worden te hoog te zijn uitgevallen.

Een vergelijking met het op Java ingesteld onderzoek wijst uit, dat de belastingdruk ongeveer overeenkomt met dien van laatstgenoemd gebied. Alleen wordt op Java de druk veel meer dan in de Buitengewesten verzwaaard door de dorpslasten en is de bevolking op dat eiland er in zooverre dus slechter aan toe.

Het door berekening gevonden resultaat, dat de totale belastingdruk in de Buitenbezittingen volstrekt niet te zwaar is, wordt op treffende wijze bevestigd door het feit, dat in den loop van het onderzoek nergens is gebleken van klachten van de bevolking over den belastingdruk als zoodanig: de geuite bezwaren betroffen uitsluitend de speciale werking van bepaalde belastingen. Dit laatste komt weer zeer goed overeen met de langs den weg der berekeningen gebleken omstandigheid, dat enkele belastingen niet voldoende gelijkmatig drukken.

* * *

De verschillende lasten, welke op de Inlandsche bevolking in de Buitengewesten rusten, zijn de volgende. Allereerst heeft men de directe landsbelastingen, welke van toepassing zijn op de Inlandsche landsonderhoorigen (dus zij, die rechtstreeks onder Nederlandsch gezag staan) en welke bestaan uit de inkomstenbelasting, de personele belasting, de verponding, de in de landsverordeningen geregelde heerenendiensten. Daarvoor in de plaats kent men ten aanzien van de landschapsonderdanen (dat wil dus zeggen de onderdanen van zelfbesturende landschappen, niet zij, die rechtstreeks onder Nederlandsch Gezag staan) de directe zelfbestuursbelastingen, als hoedanig ge-

¹⁾ Behandeld in Economisch-Statistische Berichten van 13 April 1926 door Prof. G. Gonggrijp.

INHOUD.

	Blz.
DE BELASTINGDRUK OP DE INLANDSCHE BEVOLKING IN DE BUITENGEWESTEN I door <i>Mr. D. J. Hulshoff Pol</i>	258
Het hedendaagsche Rijnregiem door <i>Mr. J. Zaaijer</i> ..	259
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De nieuwe regeling der Duitsche herstelbetalingen door <i>Dr. F. H. Repelius</i>	261
De asbest-mijnen in Zuid-Afrika door <i>E. Rosenthal</i>	263
AANTEEKENINGEN:	
De ontwikkeling van den rentevoet.....	265
Het rapport over den economischen voorlichtingsdienst	266
Indexcijfers van scheepsvrachten	266
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederlandsch-Indië	267
MAANDLIJFERS:	
Emissies in Februari 1930	268
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	269
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	269
Rijkspostspaarbank	269
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswézen.	270—276
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

noemd moeten worden de bedrijfs- en inkomstenbelasting en de in de landschapsverordeningen geregelde heerenendiensten. Dan zijn er de lands-indirecte belastingen (slachtbelasting, in- en uitvoerrechten, accijnzen, zegelbelasting, belasting op openbare verkooppingen en op loterijen), die theoretisch alleen gelden voor de landsonderhoorigen, doch praktisch gesproken op alle Inlanders van toepassing zijn, de lokale lasten (w.o. belastingen door plaatselijke en gemeenteraden geheven), bijdragen aan zgn. plaatselijke fondsen, dorpslasten, godsdienstige verplichtingen. Eindelijk bestaan nog voor de landschapsonderdanen de zelfbestuurs-(adat)-lasten en -heffingen ten behoeve van de landschapskas, welke laatste weer in bepaalde vormen (bijv. als uitvoerrecht) zoowel Gouvernementsonderdanen als Zelfbestuursonderhoorigen treffen.

Als men dit ingewikkelde samenstel van belastingen, dat een weerspiegeling is van het gecompliceerde Staatsrechtelijke en maatschappelijke organisme van Nederlandsch-Indië, overziet, dan treft het al spoedig, dat de lands- (c.g. zelfbestuurs-)lasten naar verhouding een groot, dikwijls zelfs een overwegend percentage van den druk op het inkomen uitmaken. Sterk blijkt dit uit verscheidene steekproeven, in Sumatra's Westkust genomen, waar bijv. in de onderafdeeling Padang de totale lasten 5,72 pCt. van het inkomen uitmaken en daarvan de landslasten 4,07 pCt. vormen en Alahanpandjang met percentages van onderscheidenlijk 8,49 en 5,38. Zoo ook in Sumatra's Oostkust (bijv. de geheele onderafdeeling Simeloengoen met respectievelijk 7,01 en 4 pCt.). Maar hier ziet men toch ook, dat in enkele streken de lokale heffingen en godsdienstheffingen zeer hoog zijn, zoo hoog zelfs, dat de landslasten daarbij in het niet ver-zinken. Dit is in het bijzonder het geval met de drie dorpsgemeenschappen Timbang Galoeng, Kampong Christen en Kampong Djawa in de genoemde onderafdeeling Simeloengoen met een druk aan lands- of zelfbestuursbelasting op het totale inkomen van onderscheidenlijk 2,13, 3,75 en 3,13 pCt., aan lokale heffingen van 8,02, 13,32 en 10,09 pCt., aan godsdienstige heffingen van 3,55, 5,89 en 1,46 pCt., terwijl het totaal der belastingen en heffingen respectievelijk 14,85, 24,57 en 19,16 pCt. bedraagt.

Aan het voorbeeld der drie laatstgenoemde dorpsgemeenschappen kan men zien, hoezeer de onderlinge verhouding der belastingen zich gaat wijzigen als men te doen krijgt met gebieden, waar een locale autonome organisatie zekere eischen gaat stellen. Dit blijkt bijv. uit de belastingen van gemeenten als Medan en Siantar, waar de locale lasten voor vele groepen van belastingplichtigen naast de landslasten een niet te veronachtzamen bedrag vormen. Men krijgt hier ook bij de Inlandsche bevolking reeds eenigszins een voorproefje van de toestanden in Nederland, waarbij de gemeentelijke belastingen zoo'n overwegend gedeelte van het totaal der door elken ingezetene op te brengen belastingen zijn gaan vormen.

Van de landsbelastingen wordt de hoofdschotel gevormd door de inkomstenbelasting (en/of de landrente) en de in- en uitvoerrechten. De andere landslasten, zooals de afkoop der heerdiensten, de personeele belasting en de slachtbelasting hebben naar verhouding geringe beteekenis. Het zou wel interessant zijn geweest, indien van alle onderzochte streken in de Buitengewesten de percentages waren berekend — of althans geraamd — welke deze verschillende belastingen van het individueel inkomen opeischen, maar dit is, waarschijnlijk door tijdsgebrekk, niet gedaan. Speciaal mist men noode de percentages der in- en uitvoerrechten, welke toch zoo'n groote beteekenis hebben in het samenstel der belastingen. De berekening heeft echter wel plaats gevonden voor Palembang en Djambi en voor deze gewesten (als geheel genomen) is het resultaat verkregen, dat de geheele druk der lands- (zelfbestuurs-) belastingen resp. 17,19 en 13,44 pCt. bedraagt, waarvan 4,58, resp. 3,91 pCt. door de inkomstenbelasting wordt gevormd, 8,23, resp. 3,92 pCt. door de invoerrechten en 2,28, resp. 5,36 door de uitvoerrechten. Geringere percentages vallen op den afkoop der heerdiensten (resp. 1,84 en 0,12 pCt.), op de personeele belasting (0,16 en 0,04 pCt.) en de slachtbelasting (0,10 en 0,09 pCt.).

Ten aanzien van de inkomstenbelasting kan voorts nog worden opgemerkt, dat deze de landbouwinkomsten over het algemeen lichter treft dan met een percentage van 4 pCt. Bij een bevolking, waarvan de inkomens uit den aard der zaak meestentijds zoo moeilijk precies kunnen worden aangegeven (een grooter of kleiner deel ervan is immers geen inkomen in geld, maar inkomen in natura en verder hebben de meeste belastingplichtigen geen vast denkbeeld omtrent hetgeen onder het technisch begrip „inkomen” verstaan moet worden, terwijl ook het groote aantal belastingplichtigen een bezwaar voor een meer nauwkeurige berekening oplevert) moet de aanslag overigens wel geschieden door *schatting* der individuele draagkracht. Hiervoor worden verschillende uiterlijke kenmerken genomen, nl. de gronden en andere bezittingen, het meer of minder welslagen van den oogst van het afgelopen jaar, soms zelfs — het klinkt vreemd in Westersche ooren — de fysieke kracht van den belastingplichtige, omdat nu eenmaal een sterkere man meer kan verdienen dan een zwakkere.

Wat de landrente betreft, deze wordt, in tegenstelling tot Java, in de Buitengewesten in slechts weinig gebieden geheven. De reden hiervan is, dat landrenteheffing slechts daar pleegt te geschieden, waar een meer gevestigd grondbezit der bevolking bestaat met geregelde natten rijstbouw als hoofdgebruiksvorm. Deze toestand wordt in de Buitengewesten betrekkelijk weinig aangetroffen. Ook maken soms staatkundige bezwaren in sommige economisch geschikte streken de invoering ongewenscht. Waar deze belasting wordt geheven, is de druk zeker niet hooger dan op Java.

De druk der heerdiensten is in vele streken aanmerkelijk verminderd door gelegenheid tot afkoop: waar zulks geschiedt, wordt ongeveer 1,5 pCt. van het inkomen geheven. Van een werkelijken druk kan alleen worden gesproken, waar aan het verlangen der bevolking tot afkoop om bepaalde redenen (moeilijkheid om vrij werkvolk te krijgen) geen gevolg kan worden gegeven.

Van de verponding en andere grondlasten en de personeele belasting kan worden gezegd, dat zij in het algemeen weinig bezwaar opleveren. De slachtbelasting is in enkele gewesten te zwaar, in andere te licht en drukt elders onevenredig.

De in- en uitvoerrechten, die, zooals gezegd, een belangrijke plaats innemen in het samenstel der landsbelastingen (dit geldt tenminste ten aanzien van de Inlandsche bevolking in de streken die een meer of minder belangrijk contact met de buitenwereld hebben), zijn niet te hoog. Zij moeten in een land als Indië, waar de uitbouw der directe belastingen niet

in dezelfde mate mogelijk is als in de gemoderniseerde Westersche maatschappij, in afzienbaren tijd nog een zeer belangrijke plaats blijven innemen.

Het zegelrecht, het recht op openbare verkooppingen, de belasting op loterijen, het statistiekrecht en de monopolies (voor zoover deze laatste een belastingkarakter dragen) zijn overal onbelangrijk gebleken.

Zooals hiervoren reeds is aangestipt, worden de locale lasten in toenemende mate belangrijk in de Inlandsche maatschappij; voorloopig zijn zij echter nog van veel minder belang dan de lands- (landschaps-) lasten. Op zichzelf zijn zij bijna nergens zwaar of hinderlijk. De bijdragen aan zgn. plaatselijke fondsen zijn ook zeer weinig drukkend.

De dorpslasten zijn adatrechten en staan, behoudens enkele uitzonderingen, in beteekenis voor de bevolking ten achter bij die op Java. Dit is voor de waardeering van den totalen belastingdruk op de Inlandsche bevolking der Buitengewesten van groot belang.

Evenzeer zijn adatrechten de zelfbestuurslasten, die worden opgelegd in den vorm van lasten ten behoeve van de zelfbestuurders en hunne omgeving; dit zijn dus weer andere lasten dan de hiervoren genoemde zelfbestuurslasten, welke laatste dienen voor het landschap in zijn geheel, niet voor den zelfbestuurder of zijn omgeving in het bijzonder. De hier bedoelde lasten maken den indruk lichte, als vanzelfsprekend gaarne gedragen, verplichtingen te zijn, die meer sociaal dan economisch-fiscaal worden gevoeld.

Eveneens worden de godsdienstige verplichtingen in het algemeen trouw en uiteraard vrijwillig gedragen. Zij vormen een klein percentage van het inkomen en zijn niet van dien aard, dat men er bezwaar tegen zou moeten maken.

's-Gravenhage.

Mr. D. J. HULSHOFF POL.

HET HEDENDAAGSCHE RIJNRÉGIEM.¹⁾

Sedert de vredesverdragen eenige zeer ingrijpende wijzigingen brachten in het bestaande internationale rivierenrecht, bereiken ons af en toe van Fransche en aanverwante zijde loftuitingen op wat in dit verband „de moderne rechtsbeginselen” heet. Aldus is ook de in noot 1) genoemde verhandeling gestemd. De schrijver, secretaris-archivaris van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart, behandelt uitvoerig het Rijnrégieem, voor Nederland van eminent belang. Het schijnt daarom gerechtvaardigd, te dezer plaatse aan zijn beschouwingen eenige aandacht te wijden.

Schrijver verhaalt, hoe de rivierencommissie op het Weener Congres, bij het vaststellen van een vorm voor de Rijnadministratie, de keuze had tusschen twee stelsels: of onderling overleg tusschen de oeverstaten, waarbij niettemin iedere staat in het nemen van een beslissing vrij bleef, of een lichaam met zelfstandig gezag, dus staande boven de individueele oeverstaten. In dit laatste geval zouden de oeverstaten in het centrale lichaam invloed moeten hebben naar evenredigheid van hun belang bij de rivier.

Van deze beide stelsels is te Weenen het eerste gekozen, schrijver constateert het met blijkbare spijt. Maar gelukkig heeft het verdrag van Versailles hiervoor het andere stelsel in de plaats gezet, de internationale commissie, aan welker besluiten de oeverstaten gebonden zijn²⁾. De leden dier commissie zijn niet vertegenwoordigers van hun land, maar „les mandataires de la collectivité des Etats”, terwijl „pour instituer un régime de garantie dont non seulement tout Etat riverain mais tout Etat quelconque pourrait requérir l'application” in de commissie zitting

¹⁾ Naar aanleiding van: F. Corthésy: Commissions fluviales internationales, Extrait du Répertoire de Droit international (Sirey).

²⁾ Dit werd door het vredesverdrag blijkbaar wel beoogd, maar het staat daarin niet uitdrukkelijk te lezen. Door de bedingen, welke Nederland bij zijn toetreding tot de nieuwe regeling maakte, is zij in ieder geval voorloopig goeddeels krachteloos gemaakt.

hebben leden uit niet-oeverstaten „représentant les intérêts généraux de la collectivité des Etats“.

Deze omschrijving van de rol der gedelegeerden in het algemeen en van die der niet-oeverstaten in het bijzonder is meer hoogdravend dan begrijpelijk³⁾, terwijl de simpele mededeeling dat de wijzigingen door het verdrag van Versailles zijn aangebracht ook niet bijster geschikt is om zonder meer ingenomenheid met het nieuwe stelsel te rechtvaardigen. Eenige meerdere toelichting zou dus niet onwelkom zijn geweest. Dat de nieuwe regeling in het positieve rivierenrecht feitelijk is binnengebracht is juist, maar is er daarom reden om van vreugde blijk te geven over de ontwikkeling van „les principes nouveaux“?

Inderdaad is op het Weener Congrès een keuze gedaan uit twee verschillende stelsels. Het zou op zijn minst rechtvaardig zijn geweest te erkennen, dat bij het nemen der beslissing, gelijk zij werd genomen, de rivierencommissie haar goede redenen had, na de ervaringen, die de Rijn-oeverstaten, in den Napoleonischen tijd met een gecentraliseerde Rijnadministratie hadden opgedaan. Getuige de opmerking van den Badenschen gedelegeerde, die hier volgt en die ook tegenwoordig verdient gekend te worden:

„Tout pouvoir qu'on voudrait ajouter de plus à cette administration centrale ne pourrait avoir aucun autre but que d'en paralyser les effets salutaires, et d'en faire une de ces institutions politiques qui n'appartiennent plus au temps et au siècle dans lequel nous vivons“. D'après une expérience de 20 et quelques années, dont le résultat n'a été que des tombeaux et de la misère, on a éprouvé tous les effets des luttes inégales et de la prépondérance du fort sur le faible; et on a acquis au moins cette expérience pratique, que toutes ces autorités factices, à l'édification desquelles les grands et les petits états concourent, ne sont, sous le rapport de leur pouvoir exécutif, que des mannequins dont les grands états se jouent et qui peuvent devenir d'un effet pénible pour les autres..... je ne puis voir aucune raison qui puisse nécessiter, dès qu'il ne peut être question que d'intérêts communs pour tous, qui ne peuvent être sous aucun rapport préjudiciables à l'indépendance et à la plénitude des droits de souveraineté d'un état, d'accorder dans cette administration centrale une influence plus prépondérante à un de ces états qu'à l'autre, pour faire d'une affaire purement fiscale et administrative un objet politique, en jetant le germe de la défiance dans un établissement dont la confiance réciproque seule peut former la base.“

Dit over de tot stand koming van het Weensche stelsel, dat tot in onze dagen een alleszins bevreemdende regeling voor den Rijn heeft opgeleverd. Hoe zit het nu met de nieuwe rechtsbeginselen van recen-ten datum, die M. Corthésy reden tot juichen geven?

Indien dergelijke beginselen inderdaad mochten bestaan dan was dit ongetwijfeld gebleken ter conferentie van Barcelona, waar gedelegeerden uit alle werelddelen zich, overigens met gering succes, bezig hielden met het opstellen van een algemeen internationaal rivierenrecht. Bovendien had deze conferentie meer in het bijzonder tot taak het geven van een algemeene regeling ter vervanging van de bijzondere regels voor enkele rivieren, in de vredesverdragen gemaakt. Het lag dus voor de hand, dat zij zich zoo nauw mogelijk zou aansluiten bij deze regels, te meer omdat er in den loop der discussies herhaaldelijk aan herinnerd werd, dat hetgeen de vredesverdragen bepaald hadden niet, zooals werd beweerd, was een bijzondere, door den oorlog beïnvloede regeling, maar de uitdrukking van rechtsbeginselen, die de conferentie thans geroepen was, op ruimer schaal toe te passen⁴⁾. En desondanks viel de te Barcelona gemaakte regeling absoluut anders uit dan die van de vredesverdragen.

³⁾ Bovendien is deze opvatting in strijd met art. 355 van het verdrag van Versailles, volgens hetwelk de commissie verder zou zijn samengesteld uit het daar genoemde aantal vertegenwoordigers van de daar genoemde landen.

⁴⁾ Men lette op deze waardeering van wat thans, ruim een eeuw later, als loffelijke nieuwigheid wordt voorgesteld.

⁵⁾ Getuige o.a. de volgende gedachtenwisseling:
M. Winiarski (Pologne) — Je ne puis m'empêcher de

In die verdragen was op de voornaamste rivieren der overwonnen partij een recht op vrije vaart erkend voor de schepen van alle landen. Het verdrag van Barcelona daarentegen verleent dit recht enkel op voet van wederkeerigheid aan hen, die het verdrag aanvaardden (art. 3) en zolang het niet wordt opgezegd. Terwijl het stelsel der vredesverdragen alleen gerechtvaardigd is wanneer men een beginsel aanvaardt, dat alle schepen recht hebben op vrije vaart op binnenwateren van alle landen, neemt men te Barcelona aan het diametraal daar tegenover staande: de vrije vaart is een bijzonder voorrecht, dat door een staat op de hem toebehoorende rivieren slechts behoeft te worden toegestaan indien hij dit wenscht, en tegen compensatie.

Het tweede voor de vredesverdragen typeerende punt zijn de internationale beheerscommissies: de oeverstaten worden uit hun soevereiniteit ontzet en een zelfstandige commissie wordt met de zorg voor de rivier belast.

Nu ligt het voor de hand, dat men op een conferentie, waar reeds het recht op vrije vaart niet wordt erkend tenzij een oeverstaat het als gunst verleent, nog veel minder kan gelooven in een recht op beheer (ten behoeve van de scheepvaart) anders dan door den oeverstaat zelf. En wij zien dan ook, dat voor de rivieren door meer dan één land stroomende (de eenige waarover gehandeld wordt) de zelfstandigheid van elken oeverstaat op zijn riviergedeelte wordt erkend, met slechts een aanbeveling tot overleg met andere oeverstaten en eenige, overigens zeer ingrijpende, verplichtingen tegenover deze met het oog op de bevaarbaarheid van de rivier (artt. 10, 12). Het denkbeeld van een opheffing van de soevereiniteit wordt niet overwogen, integendeel, men constateert telkens weer, dat het toestaan van vrije vaart geenszins beperking van het beheersrecht meebrengt.

Het armzalige resultaat van „de nieuwe rechtsbeginselen“ zijn eenige uitzonderingsbepalingen voor wat men noemde rivieren „d'intérêt général“, die dan nog tot veel critiek aanleiding gaven. En het is interessant te zien, hoe deze bepalingen ontstaan zijn.

Het eerste doel der conferentie was, gelijk hier boven bleek, een regeling te geven voor deze rivieren „d'intérêt général“, tot welke groep men immers die rekende waarover de vredesverdragen gehandeld had-

faire remarquer à M. Hostie que le régime établi par le Traité de Paix est, à plusieurs égards, exceptionnel. Comme nous allons établir un régime normal, il ne serait pas de bonne politique de perpétuer une situation que tout le monde considère comme exceptionnelle.

M. Robert Haas, Secrétaire général de la Conférence — Je regrette d'être obligé de relever l'observation, assez grave, que vient de faire M. le délégué de la Pologne. Il assure que le régime établi par les articles 332 à 338 du Traité de Paix doit être considéré comme un régime d'exception.

A examiner d'une façon objective les commentaires que les auteurs des textes ont fait, on ne peut pas admettre un instant qu'ils aient eu l'intention d'établir un régime d'exception. Ils ont dit expressément, en particulier dans la réponse à la délégation allemande et dans les textes émanant officiellement des principales Puissances alliées et associées, que ce régime devait être considéré, en quelque sorte, comme une partie de la future Convention générale qui était ainsi envisagée comme en devant être en quelque sorte la refonte. Jamais il n'a été estimé que ce régime était un régime d'exception. Les Puissances alliées et associées ont dit exactement le contraire.

C'est là un point fondamental, et apprécier autrement les textes dont nous sommes obligés de tenir compte serait travestir complètement la pensée de leurs auteurs. Nous sommes, d'ailleurs, obligés de tenir compte de ces textes, parcequ'ils constituent un commentaire des articles des Traités de Paix auxquels se réfère la Résolution par laquelle cette Conférence a été convoquée.

Ziehier dus alles wat er voor de „nieuwe rechtsbeginselen“ te zeggen viel: omdat de heeren te Versailles dat nu eenmaal zoo gewild hadden moesten hun bedenksels met alle geweld tot rechtsbeginselen verheven worden.

den. En in de eerste plaats moest men dus weten, welke rivieren dit bijzondere karakter bezaten.

Er is daarover lang en breed gediscussieerd en men kwam, zooals de Duitse afgevaardigde vaststelde, niet verder dan de verklaring, dat van intèrêt général waren de rivieren, waarvoor een internationale commissie was ingesteld, en dat voor een rivier een internationale commissie werd ingesteld, wanneer zij van intèrêt général was. Van Nederlandsche zijde werd voorgesteld, dat alleen die rivieren tot deze categorie zouden behooren, welke met name werden genoemd, en dat geen rivier mocht worden genoemd, indien de oeverstaten het niet goedkeurden. „Je ne sais pas si la liste sera très longue de ceux qui offriront leurs cours d'eau volontairement à cette internationalisation” zei hierop de Zwitsersche afgevaardigde.

Maar het was nu eenmaal een feit, dat de conferentie vooral bijeen was geroepen om het stelsel der vredesverdragen te consolideeren en te bestendigen. Dat het stelsel niet geheel zou worden prijsgegeven stond dan ook vast, maar de conferentie heeft met een minimum volstaan. Zij erkende een uitzonderingsrégien voor de rivieren, waarvoor dit nu eenmaal al was vastgesteld, benevens voor die men naderhand vrijwillig aan deze groep zou toevoegen (art. 2). Maar zij gaf voor deze rivieren geen criterium, dat zij niet had kunnen vinden, en voor het uitzonderingsrégien, dat volkomen strijdig was met de door de conferentie aanvaarde beginselen, gaf zij geen motivering. Hetgeen zij ook moeilijk gekund had.

De heer Corthésy kent ongetwijfeld het verdrag van Barcelona en de beraadslagingen, die aan de tot stand koming vooraf gingen. Het is wel verwonderlijk, dat hij over de bepalingen van het verdrag van Versailles als uitwerkende „des principes nouveaux” zulk een voldoening aan den dag legt, zonder het blijkbaar noodig te achten, deze opvatting eenigermate te motiveeren.

Zijn betoog bevat nog een eigenaardigheid. Er wordt in beweerd, dat omstreeks 1825 een geschil zou hebben bestaan, hoe ver de competentie van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart zich zou uitstrekken („jusqu'à la mer”), welk geschil in 1868 in beginsel zou zijn opgelost in dien zin, dat deze competentie zich tot in volle zee uitstrekt. Het is voldoende bekend, dat het hier blijkbaar bedoelde geschil een geheel andere vraag betrof, nl. hoe ver de conventionele Rijn zich uitstrekt. Of er een commissie zou zijn en hoe ver haar gezag zou reiken was een vraag die de Rijnsoeverstaten bij het maken van afspraken over dien Rijn nader konden beantwoorden, en naar men weet is de jurisdictie der commissie tot den Rijn boven Gorcum en Krimpen beperkt.

De hier door den heer Corthésy gemaakte vergissing is vooral interessant omdat zij toont, in welk een mate hij ten praai is gevallen aan de na-oorlogsche neiging om zich niet zoo zeer te interesseeren voor de bevordering van de riviervaart als wel voor de vraag, hoe groot (zakelijk en territoriaal) het gezag der commissie zal zijn. Het is een bedenkelijk verschijnsel waaruit blijkt, hoezeer de Badensche gedelegeerde gelijk had, die in 1815 waarschuwde tegen de politieke aspiraties van beheerscommissies met groote bevoegdheden, en hoe juist de Nederlandsche regeering en prof. Van Eysinga in 1919 inzagen, dat door datgene wat de heer Corthésy de nieuwe rechtsbeginselen noemt het rivierrecht stond te verworden tot een vorm van politieke servituten. Dat Fransche schrijvers juichen nu de door het vredesverdrag verfranschte Centrale Commissie in de positie is gekomen, welke de vertegenwoordiger van een kleinen oeverstaat reeds in 1815 zoozeer vreesde, is hun als Franschen niet kwalijk te nemen. Wenschen zij het onderwerp evenwel op wetenschappelijke wijze te behandelen, dan heeft dit juichen geen pas, en behoorden zij er voor te ijveren, dat het kwaad alnog zoo veel mogelijk zal worden ongedaan gemaakt.

J. ZAAIJER.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE NIEUWE REGELING DER DUITSCHE HERSTELBETALINGEN.

Dr. F. H. Repelius te Berlijn schrijft ons:

Op 12 Maart 1930 hechtte de Duitse Rijksdag zijn goedkeuring aan de verschillende overeenkomsten tot regeling van het herstellvraagstuk volgens het Youngplan en van de daarmee samenhangende quaesties. Hierdoor is de herziening van het Dawesplan, aan de voorbereiding waarvan in dit tijdschrift¹⁾ reeds een beschouwing werd gewijd, practisch verzekerd, daar op ratificatie door de crediteurstaten met zekerheid gerekend kan worden.

Nadat de commissie van experts op 7 Juni 1929 haar rapport had uitgebracht, hebben de regeeringen van de landen die in de commissie vertegenwoordigd waren ook die van Griekenland, Joego-Slavië, Polen, Portugal, Roemenië en Tsjecho-Slowakije alsmede die van de Engelsche dominions en van Britsch-Indië uitgenoodigd om, voorzover hare belangen zouden worden behandeld, aan de besprekingen en overeenkomsten deel te nemen. De gedelegeerden van deze regeeringen kwamen, vergezeld van een vertegenwoordiger van de Vereenigde Staten als waarnemer met beperkte bevoegdheden, op 6 Augustus in conferentie te den Haag bijeen. De resultaten van deze conferentie waren:

1o. *De regeling van de ontruiming van het Rijnland.* Deze ontruiming zal in September 1929 beginnen, de terugtrekking van de Belgische en Engelsche troepen en van de Fransche troepen uit de 2de zone zal binnen drie maanden voltooid zijn. De ontruiming van de 3de zone zal beginnen onmiddellijk nadat het Youngplan in werking zal zijn gesteld; zij zal binnen 8 maanden en in elk geval uiterlijk op 30 Juni 1930 voltooid zijn.

2o. *Het protocol van 31 Augustus 1929.* Hierbij wordt de principieele aanvaarding van het rapport der experts uitgesproken en worden enkele quaesties in verband met de uitvoering daarvan geregeld (redistributie van de onder het Dawesplan in de periode 1 April 1929—31 Augustus 1929 ontvangen bedragen en herziening van de verdeling van de toekomstige annuïteiten tusschen de crediteuren onderling, wijziging van het onvoorwaardelijk gedeelte der annuïteiten, overgangsbepalingen).

De taak om de definitieve teksten der overeenkomsten op te stellen, de in het Youngplan neergelegde beginselen nader uit te werken, de statuten der Internationale Bank vast te stellen en een regeling te ontwerpen voor de Oostelijke reparaties werd aan een aantal commissies opgedragen. Nadat deze hare werkzaamheden hadden beëindigd, werd een nieuwe conferentie bijeengeroepen. Een vertegenwoordiger van de Vereenigde Staten nam hieraan niet deel, daar tusschen de Amerikaansche en Duitse regeeringen intusschen reeds een afzonderlijke overeenkomst omtrent de regeling der herstelbetalingen was getroffen. De conferentie, waaraan thans ook de vertegenwoordigers van Bulgarije, Hongarije en Oostenrijk en, in verband met de aanwijzing van Bazel als zetel van de Internationale Bank, ook die van Zwitserland deelnamen, vond van 3 tot 20 Januari 1930 te den Haag plaats. Op deze conferentie kwam een rocks van overeenkomsten tot stand, waarbij niet alleen de Duitse herstelverplichtingen opnieuw worden geregeld, maar ook een groot aantal andere quaesties, waarvan de voornaamste zijn die betreffende de Oostelijke reparaties²⁾ en die betreffende de liquidatie van het verleden, wordt opgelost en tusschen de crediteurstaten onderling de verdeling van de herstelontvangsten definitief wordt vastgesteld.

¹⁾ Zie het artikel „Het Resultaat van de Conferentie van Parijs” in E.-S. B. van 19 Juni 1929.

²⁾ Zie het artikel van Dr. R. Kerschagl „De Herstelregeling voor Oostenrijk en Hongarije op de Haagsche Conferentie” in E.-S. B. van 29 Jan. jl.

Evenals zulks bij het Dawesplan het geval was, heeft men niet den inhoud van het Youngplan in bepaalde verdragsbepalingen gecodificeerd, doch het plan als geheel bij overeenkomst tusschen de regeeringen van de crediteurstaten eener- en van Duitschland anderzijds aangenomen. Hierbij bleek het wenschelijk de grondbeginselen der nieuwe regeling in enkele artikelen vast te leggen en die onderwerpen, welke de experts in het midden hadden gelaten, in aanvullende bepalingen op te nemen. Bovendien moest een aantal afzonderlijke bepalingen, zooals die nopens de Internationale Bank en het scheidsgerecht uit technische overwegingen in de overeenkomsten worden opgenomen.

Het plan der experts van 7 Juni 1929 vormt tezamen met het protocol van 31 Augustus 1929 en de overeenkomst van 20 Januari 1930 het Nieuwe Plan, dat door de contracteerende partijen wordt aanvaard als volledige en definitieve regeling van de Duitse herstelbetalingen. De reparatieschuld van Duitschland wordt — afgezien van de buitenlandsche leening 1924 — geheel door de verplichtingen die het volgens het Nieuwe Plan op zich neemt vervangen, de betaling van de daarin omschreven annuïteiten wordt door de crediteurstaten als de definitieve vervulling van alle bestaande verplichtingen van Duitschland beschouwd. De rechtspositie der herstelcrediteuren baseert zich in de toekomst uitsluitend op het Nieuwe Plan; alle bevoegdheden op grond van vroegere verdragen of overeenkomsten vervallen, het geheele reparatieprobleem is uit het systeem van Versailles gelicht en op een zelfstandigen grondslag gesteld. In verband hiermede heeft de Commissie van Herstel ten opzichte van Duitschland geenerlei functie meer, hare organen te Berlijn worden opgeheven en de functies daarvan — voorzover door het Nieuwe Plan gehandhaafd — overgedragen aan de Internationale Bank. De crediteuren verklaren, dat zij de plechtige verbintenis der Duitse regeering om de annuïteiten te betalen als voldoende garantie beschouwen en dat, wanneer bij de uitvoering van het Nieuwe Plan meningsverschillen of moeilijkheden zouden rijzen, de in het Plan voorziene procedures (van scheidsgerecht¹⁾ en adviseerende commissie bijeen te roepen door de Bank) voldoende zullen zijn om deze uit den weg te ruimen. Alleen in het geval, dat — volgens uitspraak van het Permanente Hof van Internationale Justitie — de Duitse regeering handelingen heeft gepleegd, waaruit haar wil om het Nieuwe Plan te vernietigen blijkt, behouden zij zich vrijheid van handelen voor om de nakoming van de uit het Plan voortvloeiende verplichtingen te waarborgen.

De voornaamste wijzigingen en aanvullingen die het rapport der experts heeft ondergaan mogen in aansluiting bij de beschouwingen in Economisch-Statistische Berichten No. 703 als volgt worden geresumeerd:

10. *Herstel van de financiële onafhankelijkheid van Duitschland.* De bestaande verpanding van een aantal Rijksbelastingen is voorzover zij als onderpand strekt voor de voldoening van het ten laste van het budget komende gedeelte der annuïteiten veranderd in een „negatieve” verpanding, d.w.z. in een verplichting om deze inkomsten niet voor andere doeleinden te verpanden en hun opbrengst te handhaven op een bepaalde hoogte, bij onderschrijding waarvan andere zekerheid moet worden gesteld. Voorzover zij strekt tot waarborg van den dienst der buitenlandsche leening 1924 kon men de rechten der particuliere crediteuren niet verkorten en blijft de verpanding bestaan.

Teneinde in de toekomst de handhaving van die artikelen van de Rijksbank- en van de Spoorwegwet, welke in verband met de uitvoering van het Nieuwe

¹⁾ Het arbitragebeginsel, reeds door het Dawesplan voor de interpretatie der overeenkomsten ingevoerd, is thans algemeen van toepassing verklaard, het in 1924 ingestelde scheidsgerecht is gehandhaafd.

Plan van belang zijn te waarborgen, is bepaald, dat deze artikelen slechts mogen worden gewijzigd, wanneer de Internationale Bank resp. een permanente commissie heeft uitgemaakt, dat de wijziging de principiele grondslagen van het Plan niet aantast.

20. *Hoogte der annuïteiten.* Daar de herstelverplichtingen tegenover de Vereenigde Staten bij afzonderlijk verdrag zijn geregeld, zijn de annuïteiten volgens het in de overeenkomst van den Haag opgenomen schema met de aan de Vereenigde Staten verschuldigde bedragen verminderd. Bovendien heeft Duitschland zich verplicht om aan België, ter vergoeding van de in dit land tijdens den oorlog in omloop gebrachte marken, 37 annuïteiten van gemiddeld R.M. 19,5 miljoen per jaar te betalen. Tenslotte betaalt het een som van R.M. 6 miljoen als bijdrage in de kosten van de intergeallieerde commissies tijdens de overgangperiode en een bedrag van R.M. 30 miljoen voor de bezettingskosten.

30. *Regeling van de overmaking der annuïteiten.* Terwijl de experts als hoogte van het onvoorwaardelijke gedeelte der annuïteiten een bedrag van R.M. 660 miljoen, inclusief den dienst der buitenlandsche leening 1924, hadden voorgesteld, is dit bedrag thans op R.M. 612 exclusief den dienst dezer leening bepaald. Zulks geeft voor Duitschland gedurende den eersten tijd een verhoging van het onvoorwaardelijke gedeelte der annuïteiten, daar ook de dienst der Dawesleening een onvoorwaardelijke verplichting van Duitschland is, zoodat bijv. in het loopende jaar ongeveer R.M. 700 miljoen onvoorwaardelijk zal moeten worden voldaan. Na aflossing der leening is daarentegen het onvoorwaardelijke gedeelte kleiner dan door de experts was voorgesteld.

Het totaal bedrag in het Youngplan voor leveranties in natura voorgesteld is gehandhaafd; om den overgang te vergemakkelijken is aan de eerste jaren een hooger, aan de laatste jaren een lager aandeel toegekend, terwijl de bestaande voorschriften aanmerkelijk zijn vereenvoudigd. De regeling volgens de Recovery Acts wordt aldus gewijzigd, dat van de som, die telken jare voor leveranties in natura beschikbaar is, aan Engeland 23,05 pCt. en aan Frankrijk 4,95 pCt. in Ponden resp. in Francs zal worden overgemaakt, mits deze remises niet hooger zijn dan 26 pCt. van den uitvoer naar deze landen.

40. *Mogelijkheid van een moratorium.* De Duitse regeering verklaart, dat zij vast besloten is om zoover in haar vermogen is de vermindering van een moratorium na te streven en eerst dan tot een moratoriumverklaring over te gaan, wanneer zij te goeder trouw tot de conclusie is gekomen, dat transfereering van de voorwaardelijke annuïteit of een gedeelte daarvan de wisselkoersen en het economisch leven van Duitschland ernstig in gevaar zou brengen.

50. *Mobiliseering van een gedeelte der herstelschulden.* Volgens een afzonderlijke overeenkomst verbindt Duitschland zich om gedurende het fiscale jaar 1930/31 geen buitenlandsche leeningen af te sluiten. Het Rijk is evenwel bevoegd, doch niet verplicht om in de mobilisatie van de eerste tranche (die volgens het Plan waarschijnlijk voor 1 October 1930 en in elk geval voor 31 Maart 1931 zal plaats vinden) voor $\frac{1}{4}$ te participeeren, m.a.w. \$ 100 miljoen ten behoeve van post en spoor te emitteeren.

60. *Liquidatie van het verleden.* De rekeningen van Duitschland bij de Commissie van Herstel wegens de betalingen dateerend van vóór het Dawesplan worden afgesloten en de hoofdelijke aansprakelijkheid van Duitschland voor de verplichtingen zijner bondgenooten wordt opgeheven. Een clause, die het alomvattend karakter van de annuïteit uitspreekt is, evenals in het Dawesplan, opgenomen. De teruggave van het nog niet geliquideerde Duitse eigendom en de daarmede samenhangende vraagstukken zijn in afzonderlijke verdragen geregeld.

De statuten van de *Bank voor Internationale Betalingsregelingen* vormen een onderdeel van de overeenkomst tusschen de, in de commissie van experts vertegenwoordigde regeeringen en die van Zwitserland. Zij wijken in verschillende opzichten af van het ontwerp der experts.

Zoo is in de eerste plaats de nadruk sterker gelegd op het internationale karakter der Bank. Dit blijkt reeds uit de doelstelling der Bank, waarbij thans aan vergemakkelijking van internationale financieele operaties en medewerking als trustee aan de internationale betalingsregelingen voorafgaat de bevordering van de samenwerking der centrale banken. Dit blijkt verder uit de bepalingen, dat bij de uitnodigingen tot deelneming in het kapitaal, rekening moet worden gehouden met de wenschelijkheid om zooveel mogelijk centrale banken te doen medewerken, dat bij kapitaalvergrooting de participatie der oprichters met 55 pCt. facultatief in plaats van verplicht is gesteld en dat de bevoegdheid om de statuten te wijzigen is toegekend aan de Algemeene Vergadering (in plaats van aan den Raad van Beheer, waarin de bij de reparatie betrokken landen sterker vertegenwoordigd zijn).

De omschrijving van de werkzaamheden der Bank is thans samengevat in één hoofdstuk. De inleiding hiervan, die bepaalt, dat de operaties van de Bank in overeenstemming moeten zijn met de monetaire politiek van de centrale banken der betrokken landen, is dus algemeener geworden dan in het ontwerp, waar zij slechts betrekking had op leeningen, disconteerings en beleggingen. Het veto-recht der centrale banken is hierdoor eveneens algemeener geworden. De lijst der functies, die de Bank mag verrichten, is systematischer opgesteld, waarbij de bepaling omtrent de uitgifte van obligaties om aan centrale banken credit te kunnen verschaffen, vervallen is. Nieuw is de opsomming van de transacties die aan de Bank verboden zijn (te weten: uitgifte van bankbiljetten, acceptbedrijf, verleenning van voorschotten aan regeeringen, opening van loopende rekeningen voor regeeringen, verkrijging van overwegenden invloed in ondernemingen en aankoop van vast goed).

De reservebepalingen zijn vervangen door het voorschrift, dat bij het bestuur der Bank speciaal gewaakt zal worden voor de handhaving harer liquiditeit en dat daartoe haar activa wat aard en vervaltijd betreft zullen moeten corresponderen met haar passiva, terwijl de verhouding van de activa, die de Bank houdt in een bepaalde valuta door den Raad van Beheer zal worden vastgesteld in juiste verhouding tot de verplichtingen der Bank.

De regeling van hare werkzaamheden in verband met de reparatiebetalingen is in algemeene termen in één artikel neergelegd, de nadere uitwerking is geregeld in een afzonderlijke trustovereenkomst. Uit deze overeenkomst moge nog worden aangeteekend, dat de crediteurstaten een renteloos deposito van minstens R.M. 125 millioen bij de Bank zullen handhaven en een commissie van 1/100 over de van Duitschland ontvangen bedragen zullen betalen. Duitschland zal een renteloos deposito te halver hoogte van dat der crediteuren en tot een maximum van R.M. 100 millioen onderhouden.

DE ASBEST-MIJNEN IN ZUID-AFRIKA.

De heer E. Rosenthal te Johannesburg schrijft ons:

Alhoewel de loop van de asbest-industrie in Zuid-Afrika niet de romantische betoovering van vlug verdiende fortuinen vertoont, heeft deze toch gedurende de laatste jaren meer welvaart gebracht aan belangrijke streken van het land dan andere nieuwe takken van den mijnbouw. Zonder veel reclame, zonder luidruchtige mijnwerkerssteden, zooals deze in de goud- of diamantvelden verrijzen, zijn de mijnbouwkundige onderzoekers, financiers en ingenieurs erin geslaagd een jaarlijksche productie te bereiken met

een waarde van ruim een millioen pond sterling, terwijl het zeker is, dat dit belangrijke cijfer spoedig nog in sterke mate zal worden overtroffen.

Canada, tot dusverre het belangrijkste asbestland ter wereld, heeft zich geschikt in het vooruitzicht van de groote concurrentie van Zuid-Afrika. De Zuid-Afrikaansche ondernemingen kondigen met trots aan, dat zij reeds de controle uitoefenen over bijna 90 pCt. van de productie der vezelspinnerijen van de geheele wereld. De productie der mijnen neemt hier te lande veel sterker toe dan in Noord-Amerika.

Eerst na den oorlog werd met een belangrijke exploitatie van de Afrikaansche asbestlagen een aanvang gemaakt. Alhoewel de pioniers, die het land in het begin van de vorige eeuw koloniseerden, reeds het „steenvlas” hadden opgemerkt, dat bij sommige rotsen aan de oppervlakte kwam en tot pluizige vezels kon worden getrokken, werd hieraan eerst aandacht geschonken, nadat door de ontdekking van de Kimberley diamantvelden vele bekwame deskundigen hierheen waren gekomen. Bij de exploratie van de Griqualand- en Bechuanaland-vlakten op zoek naar edelstenen ontdekten deze deskundigen spoedig de uitgestrekte beddingen van asbest. In de tachtiger en het begin van de negentiger jaren werden van tijd tot tijd verschillende plannen tot commercieele exploitatie beproefd. Vóór 1893 valt er evenwel nog geen merkbaar vooruitgang te bespeuren. In dat jaar stichtte de Firma Bells, een groote Engelsche onderneming in de metaal- en mijnbouwbranche, de Cape Asbestos Company, welke, toegerust met geschoolde werkkrachten, behoorlijk gereedschap en onbepaalde geldmiddelen, aan de kleinere ondernemingen toonde, dat er voor haar weinig kans bestond om met profijt naar de vezels te delven.

Zuid-Afrika heeft veel te danken aan deze belangrijke onderneming, die nog steeds een groote rol speelt op de asbestmarkt. Dank zij haar aanwezigheid in dit land werd in verscheidene districten een grondig geologisch onderzoek ingesteld, vooral echter in de door Bells het eerst tot exploitatie gebrachte streken. Deze liggen in het kale Noorden en Noord-Westen van de Kaapprovincie en strekken zich uit tot in de uitloopers van de Kalahari-woestijn, welke in Midden-Zuid-Afrika is gelegen.

Voor de bewoners van deze arme streken was de asbestindustrie gedurende bijna veertig jaren een zeer belangrijke bron van welvaart. Er zijn daar arbeiders, ter plaatse geboren, wier families reeds gedurende twee of drie geslachten in hetzelfde bedrijf werkzaam zijn.

Zelfs de geologen, die door de duidelijke aanwijzingen omtrent de aanwezigheid van asbest aan de oppervlakte van den bodem optimistisch gestemd waren, stonden versted over de steeds toenemende uitgestrektheid van het asbestgebied, dat gedurende de volgende jaren werd ontdekt. Het werd niet slechts in de Kaapprovincie gevonden, doch eveneens in Transvaal, Zuid-Rhodesia en Zuid-West-Afrika.

Men kan thans gerust zeggen, dat deze velden zich over duizenden vierkante mijlen uitstrekken. Tusschen de grens van het protectoraat Bechuanaland (waarin de Kalahari-woestijn grootendeels is gelegen) en een uitgestrektheid van ongeveer 30 mijlen ten Zuiden van het Kaapsche dorp Prieska, bestaat er feitelijk over 300 mijlen een onafgebroken reeks asbesthoudende rotsen! Dit is echter slechts een van de vele beddingen. In het Haydistrict, waar de firma Bells oorspronkelijk begon te ontginnen, bestaan eveneens beddingen; en voorts in de nabijheid van Griquastad, waar de karakteristieke veldformaties worden aange- troffen.

Voorts werd in een groot gedeelte van Noord-Transvaal asbest gevonden. De districten Pietersburg, Lydenberg, Barberton en Kaapsche Hoop bevatten beddingen, op zichzelf reeds voldoende om Zuid-Afrika tot een der rijkste asbestlanden ter wereld te maken.

Wat de velden in het Zuidelijk deel van Zuid-Rhodesia betreft, inzonderheid die in de nabijheid van Shabani, deze zijn zoo uitgestrekt, dat zelfs wijlen Dr. Percy Wagner, een zeer voorzichtig en conservatief Zuid-Afrikaansch deskundige, ze „kolossaal” noemde. Een bedding met een gemiddelde dikte van ruim 90 voet werd gevonden op een diepte van ruim 600 voet en over een uitgestrektheid van twee mijlen!

Alhoewel Rhodesia een veel jonger land is — het werd eerst sedert 1890 gekoloniseerd — heeft het de asbestproductie van de naburige Unie van Zuid-Afrika verreweg overtroffen. Uit de laatste cijfers blijkt een productie van ongeveer £1 miljoen per jaar; of circa het drievoudige van die van Transvaal en de Kaapkolonie. Thans levert dit nieuwe gebied een vierde deel van de wereldproductie.

Dank zij den enormen vooruitgang van de groote overzeesche asbestverwerkende industrieën, speciaal op electriciteitsgebied, behoeven noch Canada noch Afrika bevreesd te zijn voor een overvoerde markt. Goede kwaliteiten vinden meestal een gunstige markt. De belangrijke ondernemingen, die zich meer speciaal op den export van deze delfstof toeleggen, passen op de door haar behandelde consignatiepartijen een classificatieproef toe, waarbij minderwaardige of beschadigde partijen worden uitgeschoten, teneinde de goede reputatie van het bedrijf niet te schaden.

In één opzicht verschillen vele Afrikaansche soorten asbest sterk van de gewoonlijk in Noord-Amerika gevonden soort. Terwijl de meeste Canadeesche beddingen vezels bevatten, die korter zijn dan 2½ cM., is de concurreerende natie in staat de benodigde hoeveelheid der lange soorten te leveren. Voor de spinnerij wordt aan laatstgenoemde, zijdeachtige soort de voorkeur gegeven, terwijl de korte soort weder voor andere doeleinden zekere voordeelen biedt.

In Zuid-Afrika komen in hoofdzaak de volgende soorten voor: chrysotiel, crocidoliet, amosiet en tremoliet. Van de eerstgenoemde soort „witte asbest”, heden ten dage voor de spinnerij gebruikt, worden de grootste lagen in Rhodesia aangetroffen, dat hierin concurreert met Canada. „Blauwe asbest” of crocidoliet is de soort, aanvankelijk door de Firma Bells geproduceerd en ook thans nog zeer bruikbaar voor de industrie. Voor isolatie-doeleinden in de electriciteitsnijverheid wordt zij meestal geschikter geacht dan de andere soorten en in verband met de voortdurende vraag van de Europeesche en Amerikaansche fabrieken leggen talrijke ondernemingen zich speciaal hierop toe. Behalve de vlakten in de Kaapkolonie, worden in Transvaal, vooral speciaal te Penge in het Lydenbergdistrict, zeer groote en geologisch gelijkvormige lagen geëxploiteerd.

Amosiet of „gele asbest”, alhoewel van minder goede kwaliteit dan de andere soorten, trad zeer op den voorgrond door zijn lagen prijs. Kolossale hoeveelheden werden in de laatste jaren in Oost-Transvaal ontdekt en eenige van de mijnen, welke deze exploiteeren, behooren tot de grootsten van dit land.

De Amianthus maatschappij in de buurt van Kaapsche Hoop geniet, vooral wat de kwaliteit betreft, een goede reputatie onder de chrysotiel-producenten. In hoofdzaak tengevolge van een aardverschuiving op een regendoordrenkten heuvelrug werd daar kort na den oorlog een asbestlaag ontdekt, die de onderneming tot een der grootsten maakte. Nadat de mijn tevergeefs voor £335.000 aan plaatselijke belanghebbenden was aangeboden, werd zij tenslotte omstreeks 1925 voor £300.000 verkocht. Haar waarde wordt thans op miljoenen geschat. Zij behoort aan de grootste asbest-firma te Londen, Turner Brothers.

Na overneming van deze rijke beddingen, waardoor zij een zeer waardevolle controle bezit over de markt, heeft zij haar belangen in de Afrikaansche industrie uitgebreid en veel geld besteed voor het vinden van doeltreffende en wetenschappelijke methoden van exploitatie. Onder meer werd een kabelweg aangelegd van zes mijlen door het bergachtige Kaapsche Hoop-

district, teneinde het Amianthus product naar de markt te brengen.

Gedurende de laatste maanden fusioneerde de firma Turner Brothers een aantal mijnen in Rhodesia, waaronder de grootste wereldonderneming te Shabani. De inbreng in deze nieuwe onderneming wordt op niet minder dan £6.000.000 geschat.

Niettemin is het samengaan van dergelijke soliede firma's in den asbestmijnbouw van Zuid-Afrika niet uitsluitend van belang voor de groot-kapitalisten. Ook talrijke kleine ondernemingen werken min of meer met succes. Door de verspreide ligging van de asbestlagen in de Kaapkolonie en soms ook in andere gebieden is het vaak niet winstgevend om groote blijvende installaties op te richten. Zeer eenvoudige methoden van mijnbouw vinden vaak toepassing, omdat uitgraving met houweelen en schoppen tengevolge van de goedkope inheemsche werkkrachten zeer voordelig is.

Van de smalle, dunne lagen moet noodzakelijk een aanzienlijke hoeveelheid kale dorre rots worden verwijderd. Ook hier weder genieten de Zuid-Afrikaansche producenten een voordeel boven de Canadeesche mijnen door het gebruik van negers als arbeidskrachten. „Cobbing”, dat is de verwijdering van de vezel van de steen, waaraan deze hangt, geschiedt in hoofdzaak met de hand, alhoewel de tegenwoordige omvang van de productie der voornaamste mijnen toepassing van machinale methoden mogelijk zou maken.

De Openbare-Geneeskundige Dienst der Unie heeft ontdekt, dat met de oprichting dezer fabrieken een nieuwe bedrijfsziekte haar intrede heeft gedaan. Deze ziekte, long-asbestosis genoemd, openbaart zich in een verstopping van de longen door kleine vliegende vezel-deeltjes. Er worden thans stappen ondernomen om een verdere verspreiding van dit euvel tegen te gaan door invoering in alle fabrieken van betere ventilatieinrichtingen.

Voor de economische extractie en verdere behandeling van de asbest moest een speciale techniek worden uitgevonden. Vele ondernemingen, vooral kleinere, liggen midden in de wildernis, ver verwijderd van eenig spoorwegstation. Er werd reeds melding gemaakt van de Amianthus kabelbaan, welke de transportmoeilijkheden moest overwinnen. De Regeering heeft door invoering van motordiensten, onder beheer van de Spoorwegadministratie, vele afgelegen producenten in staat gesteld hun producten ter markt te brengen. De asbest van deze kleine mijnen wordt vaak in zakken verzonden.

De verscheepte hoeveelheden vertoonen een gestadig stijgende lijn. In 1913 werden uit de Unie van Zuid-Afrika nog geen 1.000 ton verladen en uit Rhodesia 290 ton, terwijl deze cijfers voor 1927 resp. bedragen 22.000 en 33.000 ton. Vóór den oorlog beliep de waarde resp. £16.000 en £5.000, in 1928 voor Rhodesia bijna een miljoen pond sterling en voor de Unie ruim £400.000.

Met den bouw van verschillende spoorwegverbindingen, speciaal voor het vervoer van asbest, zal de productie dezer beide gebieden in de naaste toekomst stellig nog verder toenemen.

Behalve voor export, vindt Zuid-Afrika voor een gedeelte van zijn productie in het binnenland afzet. Verschillende groote fabrieken kunnen de door haar vervaardigde asbestproducten, zooals dakpannen, asbestpapier, isolatoren en andere artikelen, in het land zelf plaatsen.

Het feit, dat asbest wettelijk als een onedel metaal wordt beschouwd — de wet is voor claims van dit soort metaal gemakkelijker dan voor die van de edele metalen — komt den mijnbouwindustrieelen zeer ten goede.

Alles samengenomen, werken er thans in Zuid-Afrika weinig industrieën onder gunstiger voorwaarden dan de asbestnijverheid. De prijzen zijn goed, de markten groot en de voorraden onuitputtelijk, terwijl bovendien de Regeering zeer coulant is.

AANTEKENINGEN.

De ontwikkeling van den rentevoet.

De ontwikkeling van den rentevoet op de internationale geldmarkten in het laatste halfjaar is een van de belangrijkste verschijnselen in het economisch leven van den tegenwoordigen tijd. Immers de hoogte van den rentevoet zoowel op korten als op langen termijn is voor alle groepen van de maatschappij van de grootste beteekenis, maar de belangen bij de ontwikkeling van de renteverhoudingen zijn niet alle dezelfde. Het bedrijfsleven alsmede allen, die op vreemde gelden zijn aangewezen, hebben behoefte aan goedkoop geld, terwijl crediteuren in het algemeen een tegengesteld belang hebben. In het afgelopen jaar is de rentestand sterk gestegen, hoofdzakelijk als een gevolg van de effectenspeculatie, op de beurs te New-York, die ook de Europeesche geldmarkten in de hausse heeft betrokken. Na de crisis in November is de rentestand over de geheele linie sterk gedaald en de jongste discontoverlagingen van de belangrijkste centrale banken heeft de rente weer op een niveau doen belanden, dat als normaal mag worden beschouwd. Of een verdere daling tegemoet mag worden gezien, dient te worden afgewacht. Intusschen blijft het vraagstuk van de toekomstige ontwikkeling van den rentestand van groote beteekenis. In dit verband is het van belang kennis te nemen van de beschouwing, voorkomende in de jongste aflevering van het maandbericht van de „Schweizerischer Bankverein“, waarin de verschillende factoren, die de hoogte van den rentevoet bepalen, nader onderzocht worden.

De belangrijkste factor voor de ontwikkeling van den rentevoet is steeds het verloop van de goederenprijzen, in het bijzonder van de grondstoffenprijzen, geweest. Tusschen het fluctueerende prijsniveau, zooals dat uit het indexcijfer blijkt, en de rente voor credieten op langen termijn, bestaat een niet te loochenen causale samenhang. Het voortdurende dalen van de prijzen der goederen maakt steeds een hoeveelheid geld vrij; er ontstaat een kapitaal aanbod, waarvan het natuurlijk gevolg een daling van den rentevoet zal zijn.

Op het oogenblik kan men deze tendens zeer duidelijk waarnemen. Sedert jaren beweegt het prijsniveau zich in een dalende richting. Verschillende grondstoffenprijzen bevinden zich reeds weder op het niveau van vóór den oorlog en of de ontwikkeling tot staan is gekomen of nog verder doorgaat is geheel onzeker. Vele factoren, zooals de industriele ontwikkeling, de uitvinding en vervaardiging van nieuwe goedkope artikelen, de rationalisatie evenals de afnemende koopkracht, waarschijnlijk ook de stationnaire en misschien teruglopende goudproductie der wereld zullen op den duur in deze richting werken. Andere factoren, zooals de verkorte arbeidstijd, een toenemende koopkracht, de toenemende uitgaven voor luxe-doeleinden, de vorming van kartellen, het feit, dat de prijzen voor eindfabrikaten en nog minder de detailprijzen niet in gelijke verhouding dalen als de prijzen voor grondstoffen, hebben een prijsstijgende invloed. Zullen de eerstgenoemde factoren de overhand houden, dan zal het dalen van het indexcijfer en het aanbod van kapitaal voortduren en er bestaat alsdan kans, dat ook de rentevoet voor geld op langen termijn gedurende een lange periode laag blijft. Indien echter de prijsverhoogende elementen de overhand krijgen, indien de prijzen van grondstoffen weder stijgen, indien de industrieën haar voorraden snel verkopen en voor een grotere productie afzet vinden, dan zal wederom een vermeerderde vraag naar kapitaal intreden en de rentevoet zal in relatief korten tijd zich weder in stijgende richting bewegen. Deze factor, het verloop van de goederenprijzen, is ongetwijfeld de belangrijkste voor de hoogte van den rentestand. Daarnaast zijn echter nog talrijke andere factoren medebepalend, die, hoewel op zichzelf niet van zooveel beteekenis, toch samen een belangrijken

invloed op den rentevoet kunnen uitoefenen.

Zoo hangt de ontwikkeling van den rentestand ook af van de grootte van de kapitaalvorming en van de bevolkingsveranderingen.

Een andere factor, die de vraag naar kapitaal kan beïnvloeden, en waarvan het belang vaak onderschat wordt, ligt in de wijze, waarop de nieuwe kapitaalbeleggingen plaats vinden. Indien men van de improductieve kapitaal aanwendingen abstraheert, dan zijn er verschillende kapitaal investeringen, die, zoodra zij uitgevoerd zijn, een vraag naar nieuwe bedrijfskapitalen in het leven roepen, zooals dit bijv. bij een nieuwen spoorweg het geval is, die direct onderhoudskosten voor weg en werken, stations enz. vereischt en anderzijds investeringen, waarbij dit minder het geval is, zooals bijv. bij de luchtvaart en bij de meeste electriciteitswerken. Het ligt nu voor de hand, dat bij den tegenwoordigen stand van de techniek en de wetenschap de industrie steeds meer de tendens heeft, de kapitaal sparende productiemethoden te bevorderen en het is niet uitgesloten, dat deze tendens zich in de richting van een rentedaling beweegt.

Verder is op te merken, dat in den loop der jaren vele groote ondernemingen, industrieën, banken, enz. open en stille reserves gevormd hebben, die ook een verlaging van den rentevoet bewerken.

Aan den anderen kant zijn er ook factoren, die eerder rentestijgend werken. In de eerste plaats herinneren wij aan de overdreven fiscale en sociale politiek van vele staten. Men mag echter niet vergeten, dat het grootste gedeelte van de ter beschikking van de geldmarkten staande middelen van die kringen afkomstig is, die juist het meeste door den fiscus worden getroffen. Want, hoewel toegegeven moet worden, dat de middelmatige en kleinere inkomens in vele landen in staat zijn aan de geldmarkten grotere bedragen toe te voeren dan vóór den oorlog, zoo is het toch verkeerd te meenen, dat door dezen toevloed ook slechts eenigszins de daling van gelden goedge maakt kan worden, die ontstaat, doordat de door den fiscus het zwaarst belaste personen in de kapitaalvorming worden gehinderd, of tot kapitaal-export worden gedwongen. Het is daarom verheugend, dat in den laatsten tijd hier en daar van een verlaging der belastingen sprake is. Dit geldt in het bijzonder voor Noord-Amerika en op het oogenblik wordt deze vraag ook in Engeland, Frankrijk, België en Italië besproken, ja, is zij zelfs in Duitschland actueel. Om resultaat te hebben, moeten deze tendenzen echter op een systematische vermindering van de staatsuitgaven aansturen en het is te hopen, dat men in het algemeen van het feit doordrongen wordt, dat een overspanning van de uitgaven voor improductieve staats- en ook voor sociaal-politieke doeleinden zich niet slechts tegen de belastingplichtigen, maar tegen iedereen en daarmee tenslotte indirect juist tegen diegenen richt, wien deze uitgaven eigenlijk ten goede moeten komen.

Tot op zekere hoogte zijn de vooruitzichten voor de toekomstige ontwikkeling van de renteverhoudingen in Zwitserland ook afhankelijk van het feit, voor welke bedragen het buitenland een beroep op de binnenlandsche kapitaalmarkt zal doen en in hoeverre deze kapitaal-onttrekkingen zonder schade voor ons economisch leven bevredigd kunnen worden. Evenwel zullen in de eerstvolgende jaren deze aanspraken van verschillende Europeesche landen geringer zijn in verband met het evenwicht in de begrotingen. Toch blijven er nog genoeg landen over, die voor productieve doeleinden nog aanzienlijke bedragen kunnen gebruiken.

Uit het bovenstaande blijkt dus, dat er een groot aantal factoren zijn, die ten deele rentestijgend, ten deele renteverlagend werken en die gedeeltelijk weder met elkaar in een bepaalde wisselwerking staan. Hoe of deze factoren op den duur op den rentestand zullen inwerken, is niet met zekerheid te zeggen.

De schrijver van dit overzicht wijst verder op de

taak van de handelsbanken in dit verband. Deze taak zal o.a. moeten bestaan om in de toekomst daar, waar de omstandigheden gunstig zijn, aan buitenlandsche en internationale effectentransacties deel te nemen en voor de belanghebbende kapitalistenkringen verder voordeelige beleggingen mogelijk te maken, zonder schade aan het binnenlandsche bedrijfsleven toe te brengen. Integendeel, dergelijke transacties zijn ten slotte voor het geheele economisch leven van een bepaald land van belang en verzekeren dikwijls aan de inheemsche industrie loonende opdrachten uit het buitenland, die in tijden van teruglopende conjunctuur dubbel welkom zijn.

Wanneer de banken het verstaan op deze wijze zich naar de omstandigheden te richten, dan zullen zij, hoe de ontwikkeling van den rentestand op den duur ook moge plaats grijpen, het algemeen belang dienen.

Het rapport over den Economischen Voorlichtingsdienst.

Reeds sedert geruimen tijd wacht men hier te lande met belangstelling op het rapport van de commissie van voorbereiding eener organisatie van den Economischen Voorlichtingsdienst. Hoewel reeds eenige maanden geleden geruchten werden vernomen, dat het rapport spoedig gepubliceerd zou worden, is het tot dusverre nog niet verschenen. Intusschen treffen wij in het achtste verslag van de Bezuinigingscommissie het advies van deze commissie aan over het verslag, dat de Commissie van den Economischen Voorlichtingsdienst op 28 April 1928 heeft uitgebracht. In dit advies, dat wij hieronder laten volgen, blijkt in welke richting het rapport zich ongeveer zal bewegen.

„De conclusiën, waartoe de Commissie van voorbereiding gekomen is, t.w. dat de huidige officieele organisatie zelfs niet voldoet aan de meest bescheiden eischen, welke aan een openbaren voorlichtingsdienst gesteld moeten worden;

dat de organen, die ten dienste van de economische voorlichting werkzaam zijn, hun arbeid voor het meere deel geheel zelfstandig vervullen en dat er nagenoeg geen georganiseerd onderling verband tusschen die instellingen bestaat; en

dat het, om verbetering in den bestaanden toestand te brengen, in de eerste plaats noodig zal zijn, om tot centralisatie op het gebied der economische voorlichting te komen;

deelen wij ten volle. Trouwens deze meening wordt algemeen erkend in de eerste plaats door hen, die bij den economischen voorlichtingsdienst belang hebben.

Opheffing dezer bezwaren acht de Commissie van Voorbereiding mogelijk door het oprichten eener Vereeniging, die de tot dusverre over de verschillende Departementen (de werkzaamheid van dezen dienst aan het Departement van Koloniën blijft buiten beschouwing) verdeelde taak zal overnemen (en) waarin de Regeering de gewenschte medezeggenschap en het noodzakelijke overwicht zal verkrijgen, doordien 4 der 7 leden van den Raad van Bestuur, waaronder de Voorzitter, door haar benoemd worden. Drie dezer leden worden aangewezen als vertegenwoordigers der Departementen, welke bij de Economische Voorlichting rechtstreeksch belang hebben; voor het 4de lid ware, naar het ons voorkomt, in het belang der gewenschte samenwerking wellicht met voordeel te bestemmen de Voorzitter van den Raad van Bijstand voor de Directie der Economische Zaken aan het Departement van Buitenlandsche Zaken.

De Regeering zal, voor een aanvankelijk vermoedelijk grooter, later wellicht gering deel, in de uitgaven der Vereeniging moeten voorzien door in hare inkomsten bij te dragen. Wij zouden er de voorkeur aan geven, indien deze bijdrage niet in den vorm van een subsidie, doch als een vergoeding voor de te bewijzen diensten verleend werd. Voorts zal gestreefd moeten worden naar het vinden van een weg, welke een waarborg oplevert voor de noodzakelijke continuïteit dezer bijdrage.

De Vereeniging zal de door haar benoemde gegevens voor een groot deel moeten verkrijgen door de hulp van de Nederlandsche diplomatieke en consulaire ambtenaren. Daartoe wordt haar het recht van rechtstreeksche correspondentie met die ambtenaren toegekend. De daarbij onder punt 3 der ontwerp-overeenkomst, welke de Staat met de Vereeniging zal sluiten, gestelde voorwaarde, dat alle aan die autoriteiten te richten brieven de mede-onderteekening behoeven van den vertegenwoordiger van het Departement van Buitenlandsche Zaken in den Raad van Bestuur, komt ons niet gewenscht voor. Daardoor toch, zou verkeerdelijk de indruk gevestigd kunnen worden, dat de strekking der gevraagde inlichting steeds de sanctie van den Minister van Buitenlandsche Zaken heeft, wat bijv. bij overstemming van diens vertegenwoordiger in den Raad van Bestuur reeds niet het geval behoeft te zijn, terwijl het bovendien bezwaar zou kunnen opleveren dien vertegenwoordiger, in verband met anderé eischen, zóó te kiezen, dat zijn handteekening zóówel tegenover de diplomatieke als tegenover de consulaire ambtenaren voldoende autoriteit heeft.

Daarom komt ons beter voor, als volgt te handelen. De Minister van Buitenlandsche Zaken noodigt de genoemde ambtenaren uit om aan de vorenbedoelde verzoeken tot het verstrekken van inlichtingen steeds ten volle en met den vereischten spoed te voldoen. Ontmoet dit bij den daarbij betrokken diplomatieken of consulaire ambtenaar bezwaar, hetzij met het oog op noodzakelijke geheimhouding, hetzij wegens andere, meer dringende werkzaamheden, dan onderwerpt hij zijn bezwaar aan het oordeel van den Minister, die ten deze beslist.

Ter vermindering van onnoodigen dubbelen arbeid, ongewenschte wrijving en niet te verdedigen kosten zullen de op het oogenblik bij de Departementen fungeerende organen van den Economischen Voorlichtingsdienst hunne werkzaamheid geheel moeten staken en moet dus hun dienst opgeheven worden.

Ook wij bevelen het spoedig nemen van een gunstige beslissing op de voorstellen der Commissie van Voorbereiding, waarbij met het vorenstaande rekening ware te houden, ten zeerste aan. Daarna ware in de eerste plaats aan de Commissie van Voorbereiding de afbakening van de taak der Vereeniging op te dragen.

Instelling bij de Wet (met het oog op art. 78 G.W.) komt ons, met de Centrale Reorganisatie Commissie, voor niet geboden te zijn."

Op 17 October 1928 berichtte de Minister-President aan de Commissie, dat de Regeering zich in beginsel ten gunste van het door de Commissie van Voorbereiding eener organisatie van den economischen voorlichtingsdienst ontworpen plan verklaart (blz. 5 van het Rapport) onder voorbehoud, dat wanneer de Regeering de uitwerking in concreto voor zich heeft, zij nader zal bezien in hoever ook de landbouwvoorlichting hieronder te betrekken valt.

De Commissie voor Voorbereiding bereidt thans nadere voorstellen voor.

DE GOEDERENMARKT VAN AMSTERDAM.

Rectificatie. In het gedeelte betreffende gomcopal, op blz. 240, kolom 1, regel 5 v.b. gelieve men te lezen „op instigatie van" i.p.v. „door" en in regel 9 v.b. „koopers" i.p.v. „gomhandelaars".

Indexcijfers van scheepsvrachten.

„The Economist" schrijft:

Het algemeen niveau van de scheepsvrachten volgens ons indexcijfer was in Februari 5.8 pCt. lager dan in de voorafgaande maand, toen een daling van dezelfde grootte werd genoteerd. Het tegenwoordig indexcijfer is 28.3 pCt. lager dan een jaar geleden en 23.4 pCt. lager dan het gemiddelde van het laatste jaar vóór den oorlog. De volgende tabel toont de beweging van de verschillende groepen:

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd. v. 1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. "	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,1
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Dec. 1926	139,7	156,1	145,9	132,9	129,2	179,8	147,3
Dec. 1927	105,6	116,2	113,6	114,2	124,9	139,8	119,0
Dec. 1928	122,1	131,3	125,6	126,8	127,4	156,7	131,7
Febr. 1929	122,7	125,1	121,5	117,4	122,0	136,2	124,1
Maart "	123,8	122,7	118,5	112,2	118,3	121,1	119,4
April "	117,7	120,5	118,4	106,3	114,7	113,9	115,3
Mei "	119,6	115,6	122,6	109,0	112,6	99,7	113,2
Juni "	124,6	106,4	118,2	104,0	101,0	89,0	107,2
Juli "	131,1	100,2	121,5	106,3	104,7	97,9	110,3
Aug. "	125,5	99,6	115,6	117,0	104,7	108,6	111,8
Sept. "	129,7	99,9	112,3	115,3	100,4	107,7	110,9
Oct. "	130,4	98,3	103,1	117,4	95,1	106,8	108,5
Nov. "	124,9	96,9	97,6	110,7	91,6	94,4	102,7
Dec. "	117,3	95,5	94,6	109,0	93,4	91,7	100,3
Januari 1930	104,2	94,2	95,1	99,8	85,2	88,1	94,4
Februari "	98,1	92,6	95,5	93,4	78,9	75,7	89,0

Uitgaande kolenvrachten naar Zuid-Amerika waren vaster tengevolge van de verdere scherpe daling van de thuisvrachten uit dit gebied; elders daalden de kolenvrachten. Graanbevrachting had nog steeds op slechts geringe schaal plaats, doordat de Europeesche vraag naar tarwe nog geen teekenen van opleving vertoont. Er was weinig vraag naar vrachten voor diverse producten, zooals erts, hout, suiker en salpeter en de vaste lijnen bleven met haar aanbod van lage tarieven voor gedeeltelijke lading inbreuk maken op de wilde vrachtenmarkt. De veranderingen van de indexcijfers voor iedere groep en sub-groep gedurende Februari blijken uit de volgende tabel, waarbij het cijfer 100 telkens de gemiddelde vracht gedurende de periode 1898—1913 voorstelt:

	Indexcijfer	+ of -
Golf van Biscaye; uitgaande vracht...	106,4	- 3,7
" " " thuisvracht.....	125,8	- 4,8
Middell. Zee; uitgaande vracht.....	95,7	- 4,3
" " " thuisvracht.....	100,3	- 5,5
Noord-Amerika	92,6	- 1,6
Zuid-Amerika; uitgaande vracht	120,4	+ 13,3
" " " thuisvracht.....	70,5	- 12,6
Indië; uitgaande vracht	111,6	- 4,2
" " " thuisvracht	75,2	- 8,7
Het verre Oosten, enz.....	78,9	- 6,3
Australië	75,7	- 12,4

De volgende tabel toont de verhouding van het indexcijfer tot het gemiddelde van 1913:

(1913 = 100)

Maand	1927	1928	1929	1930
Januari	118,59	98,47	109,6	81,2
Februari.....	120,54	94,33	106,7	76,5
Maart	118,58	93,17	102,6	
April.....	111,06	94,59	99,1	
Mei	111,41	93,79	97,3	
Juni	106,54	91,29	92,1	
Juli	101,61	93,73	94,8	
Augustus	105,51	98,17	96,1	
September	107,51	99,54	95,3	
October	105,78	103,93	93,3	
November	106,27	110,94	88,3	
December	102,31	113,17	86,2	
Jaarl. gemiddeld.	109,64	98,8	96,8	

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederlandsch-Indië.

De maandstatistiek 1929 No. 12 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden bevat o.m. het volgende:

Invoer: De serie van de invoerartikelen omvat 72 artikelen, welke in vijf groepen zijn verdeeld.

Het indexcijfer van de groep „textiele goederen” verminderde met één punt tot 170 door de daling in prijzen van calico's en supers. In de vorige publicatie werd er reeds op gewezen, dat deze daling een gevolg is van het terugloopen van de prijzen van ruwe katoen.

Het indexcijfer van de groep „levensmiddelen” daalde wederom met één punt tot 147 als gevolg van het verder terugloopen van de prijzen van Rangoon- en Saigonrijst en kedelee, terwijl ook Australische boter iets lager noteerde.

Van de groep „metalen” daalde het indexcijfer met twee punten door de lagere prijzen van giet- en plaatijzer. Ook de prijzen van dakijzer en draadnagels liepen terug.

Bij de groepen „Chemicaliën en Verstoffen” en „Diversen” bleef het indexcijfer ongewijzigd.

Indexcijfers van 72 invoer- en 20 uitvoerartikelen in den groothandel te Batavia, Soerabaja en Semarang.

	Invoerartikelen.					Totaal	Uitvoerartikelen	Totaal groothandel
	Textiel-goederen ¹⁾	Levensmiddelen ²⁾	Metalen ³⁾	Chemicaliën ⁴⁾	Diversen ⁵⁾			
1913.	100	100	100	100	100	100	100	
1923.	207	163	174	170	169	180	150	
1924.	213	164	167	160	168	178	155	
1925.	208	161	160	150	165	172	146	
1926.	185	157	151	153	169	165	137	
1927.	174	148	149	149	173	160	130	
1928.	172	149	141	144	162	155	127	
December 1928.	171	149	143	143	167	156	124	
Januari 1929.	171	150	143	143	166	156	126	
Februari "	172	151	140	143	166	156	127	
Maart "	172	149	144	143	166	156	130	
April "	172	148	142	140	166	155	124	
Mei "	172	148	142	145	164	156	127	
Juni "	172	148	142	145	162	156	123	
Juli "	172	149	142	145	162	156	127	
Augustus "	172	148	142	142	163	155	124	
September "	172	149	141	142	163	155	123	
October "	172	150	140	141	161	154	121	
November "	171	148	141	141	160	154	120	
December "	170	147	139	141	160	153	111	

¹⁾ 20 art. ²⁾ 12 art. ³⁾ 12 art. ⁴⁾ 15 art. ⁵⁾ 13 art.

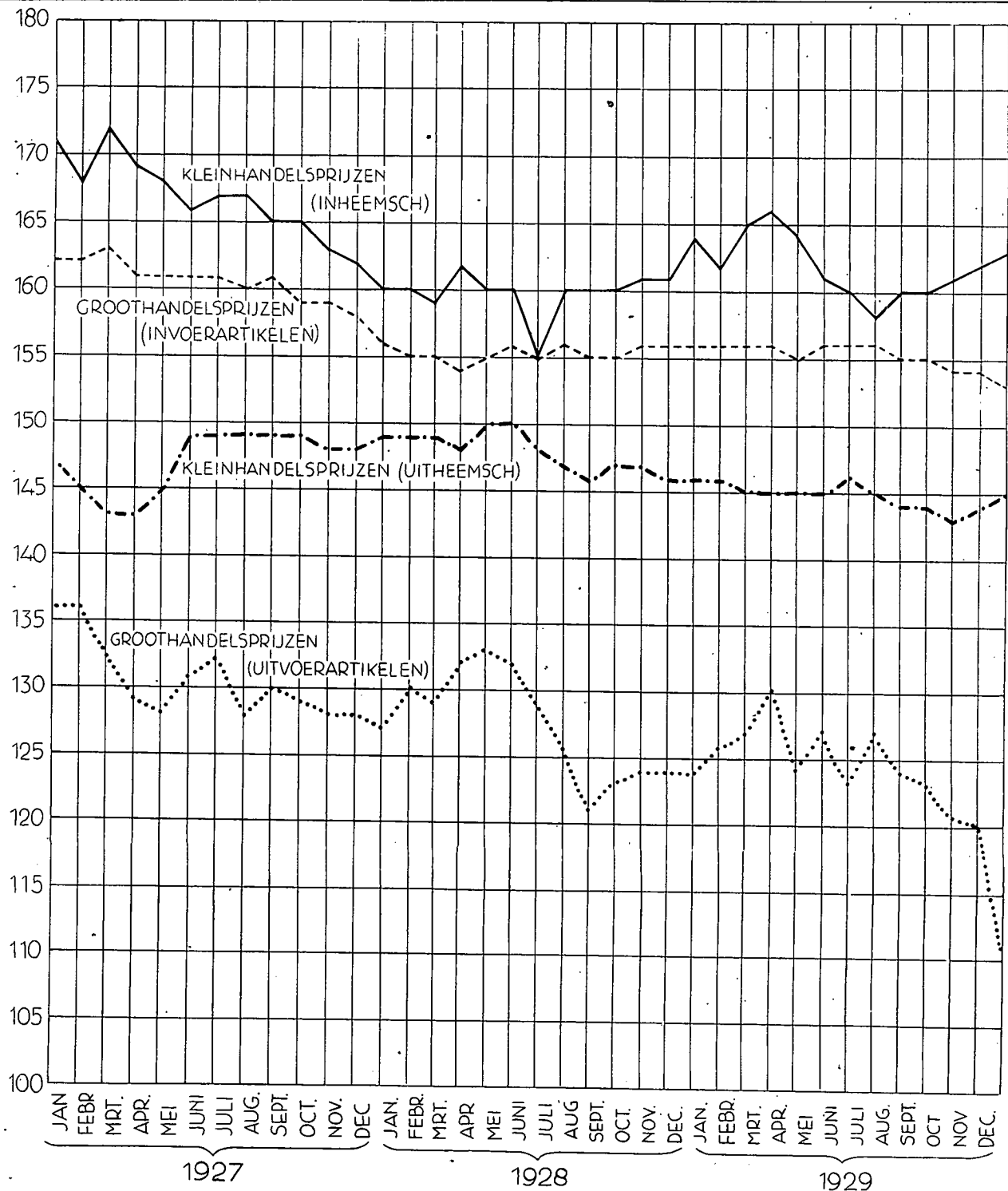
Voor den geheelen invoer daalde het indexcijfer van 154 tot 153.

Uitvoer. De serie uitvoerproducten omvat de prijzen van 20 producten. Met uitzondering van copra en koehuiden daalden de prijzen. Zoo daalde het indexcijfer van peper van 228 tot 173. Van maïs liep het indexcijfer 27 punten terug tot 219. Voor enkele andere producten als tin, rubber en suiker was de daling echter niet zoo groot.

Indexcijfers van kleinhandelsprijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In-heemsch ¹⁾	Uit-heemsch ¹⁾	Totaal	Voeding ²⁾
1913/14	100	100	100	100
1923 ..	194	173	183	182
1924 ..	182	158	170	170
1925 ..	169	152	160	159
1926 ..	169	148	159	156
1927 ..	166	147	157	155
1928 ..	160	148	154	153
Januari 1929 ..	162	146	154	151
Februari "	165	145	155	153
Maart "	166	145	155	154
April "	164	145	154	152
Mei "	161	145	153	151
Juni "	160	146	153	151
Juli "	158	145	152	149
Augustus "	160	144	152	150
September "	160	144	152	150
October "	161	143	152	150
November "	162	144	153	151
December "	163	145	154	153
Januari 1930 ..	163	146	154	153

¹⁾ 20 artikelen. ²⁾ 35 artikelen.

Het indexcijfer van alle exportproducten te samen liep met 9 punten terug tot 111.

Het algemeen indexcijfer van in- en uitvoer te samen daalde van 146 tot 144.

Dit algemeen indexcijfer heeft geen andere betekenis, dan dat het het gemiddelde prijsverloop voorstelt van de 92 met name genoemde producten.

Kleinhandelsprijzen. De serie indexcijfers van artikelen van in- en uitheemschen oorsprong is zoo samengesteld, dat de inheemsche en uitheemsche groep geheel parallel zijn.

De prijzen van de inheemsche artikelen verschillen weinig met die van de vorige maand. Het indexcijfer onderging dan ook geen wijziging en bleef 163.

Bij de uitheemsche artikelen valt een geringe prijsstijging waar te nemen waarom het indexcijfer met één punt steeg tot 146. Het indexcijfer van den geheelen kleinhandel bleef onveranderd 154.

Pasarprijzen. De gemiddelde pasarprijzen van 119 passers op Java en Madoera stegen in December wederom voor padi, beras, gepelde maïs, cassave, gaplek en bataten hooger.

Wat betreft maïs is deze prijsstijging te wijten aan de talrijke oogstmislukkingen, vooral in Banjoemas, Bodjonegoro, Bagelen en Madoera. De andere prijsverhogingen zijn min

of meer afhankelijk geweest van de gewone seizoensschommelingen.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN FEBRUARI 1930.

Staatsleeningen.....	f	7.350.000,—
zijnde:		
<i>Cuba</i>		
Republiek Cuba \$ 3.000.000		
• 5½ % 15½-j. goud-obl.		
à 98 %	f	7.350.000
Prov. en Gemeentelijke Leeningen ¹⁾ „		6.715.745,—
zijnde:		
<i>Nederland</i>		
Prov. N.-Holl. f 10.290.000		
• f 5.058.000 voor con-		
versie 4½ % obl. à 98½ % f 5.166.600		
Gem. Alkmaar f 1.350.000		
• f 640.000 voor con-		
versie 4½ % obl. à 98½ % f		701.125

Gem. Vlaard. f 1.200.000
 f. f 328.000 voor con-
 versie 4½ % obl. à 97½ % f 848.020

Industriele Ondernemingen ..... f 23.235.000,—
 zijnde:

Nederland
Aandeelen
 Vereen. IJzerfabrieken
 (De Vijf) f 120.000³⁾ aand.
 à 100 % ..... f 120.000

Amerika
Aandeelen
 Marshall Field and Comp.
 Inc. 20.000 gew. aand.
 z. n. w. à \$ 51 per aand. f 2.550.000

België
Obligatiën
 S. A. John Cockerill
 f 3.000.000 6 % obl. à
 95½ % ..... f 2.865.000

Duitschland
Obligatiën
 Siemens & Halske A.G.
 \$ 3.000.000 winstd. aand.
 A à 236 % ..... f 17.700.000

Electr.-, Gas-, Tel.-, Telegr.- en Wa-
 terl. Maatschappijen ..... „ 5.356.630,—
 zijnde:

Nederland
Obligatiën
 N.V. Nederl.-Ind. Gas-
 Maatsch. f 4.000.000 f.
 f 3.132.000 voor conversie
 4½ % obl. à 97½ % .. f 844.130

België
Obligatiën
 Centrales Electriques des
 Flandres et du Brabant
 S.A. f 4.750.000 6 % obl.
 à 95 % ..... f 4.512.500

Mijnbouw-Ondernemingen ..... „ 4.387.500,—
 zijnde:

Congo
Obligatiën
 Union Minière du Haut
 Katanga f 4.500.000 6 %
 obl. à 97½ % ..... f 4.387.500

Diversen ..... „ 7.042.500,—
 zijnde:

Nederland
Aandeelen
 Overdekte zweminrichting
 Vredenoordlaan Ooste-
 lijk Zwembad f 150.000
 aand. à 100 % ..... f 150.000

Obligatiën
 Command. Venn. Wm. H.
 Müller & Co. f 3.000.000
 6 % 25-j. obl. à 99½ % f 2.992.500

Duitschland
Obligatiën
 Ruhrverband f 4.000.000
 7 % 20-j. bel.vrije obl. à
 97½ % ..... f 3.900.000

Totaal.... f 54.087.375,—

1) Bovendien Gem. Arnhem f 5.390.000 4½ % obl. à 99 %, geheel voor conversie dienende.
 2) Uitsluitend voor aandeelhouders.

Totaal der emissies in Januari ... f 41.591.037,50*
 Februari .. „ 54.087.375,—
 Algemeen Totaal ..... f 95.678.412,50

* Het totaal van Januari is f 19.461.766,25 kleiner, omdat wij van nu af in onze emissiestatistiek slechts de bedragen opnemen, waarvoor een beroep op de kapitaalmarkt wordt gedaan.

Deze f 19.461.766,25 worden verkregen door van de Prov. en Gemeentelijke Leeningen af te trekken de reële, voor conversie bestemde, bedragen, t. w.:
 Gem. Rotterdam f 14.040.000 à 97½ % = f 13.689.000,—
 Gem. Utrecht f 5.273.000 à 97½ % = f 5.147.766,25
 en van de Hypotheekbanken het niet te storten deel der emissies, t. w.:

's-Gravenhaagsche Hypotheekbank v. Nederland 90 %, van f 500.000 à 250 % = f 1.125.000,— en bij de Prov. en Gemeentelijke Leeningen op te tellen, niet alleen de bedragen, die ter inschrijving komen, doch tevens dezulken, die reeds ondershands werden geplaatst, t. w.:

Prov. Zuid-Holland f 500.000 à 100 % = f 500.000.

Bovendien:

f 16.920.000,—	3½m. Schatkistpromessen	a f	992,45
„ 1.350.000,—	6m. „ „	„	984,60
„ 6.259.000,—	4 % Schatkistbiljetten	„ „	1.001,—

Voorts werd in de afgelopen maand hier te lande de inschrijving opengesteld op een beperkt bedrag:

8 % obl. Dresden à 95 % (introductie);
 Certif. van 10 gewone aand. z. n. w. Chrysler Corporation à \$ 41½ p. aand. (introductie);
 Certif. van 10 aand. z. n. w. The Pittson Comp. à f 500 per 10 aand. (Inschrijving v. aandeelhouders);
 Gew. aand. Paramount Famous Lasky Corp. à \$ 66½;
 en op de volgende obligatieleeningen:

	Rente- Guldens	Emissie- voet	koers
St. Liduina Gesticht, Schiedam....	250.000	5 %	100 %
R.K. Ziekenverpleging „St. Hedwig- Stift”, Bad-Warmbrun	350.000	8 %	100 %
Ver. der Br. v. O. L. Vr. v. Lourdes, Dongen	250.000	5 %	100 %
R.K. Ziekenhuis „Driekoningen-Hos- pitaal”, Keulen	225.000	7 %	97½ %
R.K. Kerkbestuur der Parochie van Christus Koning, Hillegersberg..	200.000	5 %	99¾ %
Congregatie der Zusters van de H. Elisabeth, Breslau	170.000	8 %	100 %
Nederd. Herv. Wijkver. Oranjekerk, Utrecht	140.000	5 %	100 %
St. Willibrordus Stichting, Schiedam	110.000	5 %	99½ %

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	Februari 1930		Februari 1929	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor reke- ninghouders	48.461	f 3.062.119.000	50.535	f 3.575.704.000
waarvan door de H.-bank plaatselijk	36.981	„ 2.699.072.000	39.346	„ 3.254.573.000
Ter voldoe- ning van Rijksbelast.	1.440	„ 11.932.000	1.496	„ 13.315.000

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Januari 1930		Januari 1929	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
<i>Giro's</i> (eenzijdige ver- melding)				
Girobetalingen aan gemeentestellingen	f 14.4	27.711	f 22.5	23.611
Girobetalingen aan particulieren	„ 22.4	129.439	„ 18.1	102.971
<i>Geldomzet.</i>				
Ontvangsten	„ 5.—	7.936	„ 5.7	7.575
Betalingen	„ 8.2	35.283	„ 7.4	32.802
Part. rekeninghouders Waarvan rekeningh. welke gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponeerd	„ 21.1 ¹⁾	38.529 ²⁾	„ 20.5 ¹⁾	34.521 ²⁾
Giro-depos. kas Gerzon	„ 9.7	4.000 ²⁾	„ 10.1	3.879 ²⁾
	„ 0.14	457	„ 0.10	330

1) Gemiddeld saldo te goed. 2) Einde der maand.

RIJKSPPOSTSPARBANK.

JANUARI	1928	1929	1930
Inlagen	f 12.131.910	f 12.113.794	f 13.429.723
Terugbetalingen	„ 11.024.533	„ 11.361.322	„ 11.779.777
Tegedoed der inleggers op ultimo	„ 322.439.004	„ 333.038.642	„ 344.278.167
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes op ultimo	„ 42.545.000	„ 42.252.250	„ 43.071.450
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uit- gegeven	14.852	14.642	16.260
Aantal geheel af- betaald	7.731	7.331	8.037
Aantal in omloop op ultimo	2.053.561	2.034.693	2.117.920

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 17 Maart 1930.

		Activa.	
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 39.490.062,69 Bijbnk. " 516.918,72 Ag.sch. " 11.787.412,01	f	51.794.393,42
Papier o. h. Buitenl. in disconto	.....	"	—
Idem eigen portef. Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	f 204.006.193,—	"	204.006.193,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 32.398.866,73 Bijbnk. " 8.142.656,11 Ag.sch. " 48.384.858,91	f	88.926.381,75
Op Effecten	..... f 86.864.815,27	"	88.926.381,75
Op Goederen en Spec.	..... f 2.081.566,48	"	6.368.563,84
Voorschotten a. h. Rijk	.....	"	6.368.563,84
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud ..... f 64.949.825,— Muntmat., Goud .. " 367.023.308,64	f	431.973.133,64
Munt, Zilver, enz.	..... f 26.777.807,25	"	—
Muntmat., Zilver..	.....	"	458.750.940,89 ¹⁾
Belegging 1/6 kapitaal, reserves en pensioenfonds	.....	"	25.417.640,99
Gebouwen en Meub. der Bank	.....	"	5.200.000,—
Diverse rekeningen	.....	"	28.179.084,11
	f	f	868.643.198,—
		Passiva.	
Kapitaal	..... f 20.000.000,—	"	20.000.000,—
Reservefonds	.....	"	7.106.550,55
Bijzondere reserve	.....	"	8.000.000,—
Pensioenfonds	.....	"	6.320.091,15
Bankbiljetten in omloop	.....	"	790.967.485,—
Bankassigatiën in omloop	.....	"	269.778,81
Rek.-Cour. f Het Rijk saldo's: Anderen	f — " 17.682.805,74	"	17.682.805,74
Diverse rekeningen	.....	"	18.296.486,95
	f	f	868.643.198,—
Beschikbaar metaalsaldo	..... f 134.760.029,86	"	134.760.029,86
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waarde de Bank gerechtigd is.	.....	"	336.922.570,—

¹⁾ Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek- kings- perc.
	Munt	Muntmat.				
17 Maart '30	64.950	367.023	790.967	17.953	134.769	56 1/2
10 " '30	64.960	372.023	801.411	17.677	135.800	56 1/2
3 " '30	64.968	372.024	826.378	21.712	124.136	55
24 Febr. '30	64.982	372.024	782.401	23.739	141.186	57 1/2
17 " '30	64.989	372.024	785.427	18.429	142.152	58
10 " '30	64.999	372.024	795.381	20.939	137.251	57
18 Maart '29	66.787	367.526	782.923	11.688	137.192	57
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist- promessen rechtstreeks	Belee- ningen	Papier op het buitenl.	Diverse reke- ningen ²⁾
17 Maart 1930	51.794	—	88.926	204.006	28.179
10 " 1930	56.857	6.000	84.408	200.911	32.047
3 " 1930	57.544	6.000	108.341	200.852	31.418
24 Febr. 1930	51.177	—	79.057	200.708	31.174
17 " 1930	51.660	—	83.416	205.792	24.829
10 " 1930	52.456	—	182.590	211.528	17.385
18 Maart 1929	141.822	—	102.815	64.342	46.762
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/6 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circu- latie	Andere opeschb. schulden	Discont.	Div. reke- ningen ¹⁾
15 Febr. 1930	791 ³	1.310	689	1.063	372
8 " 1930	791 ²	1.501	600	1.065	458
1 " 1930	815 ³	1.647	591	1.069	459
25 Jan. 1930	760 ²	1.449	617	1.065	541
16 Febr. 1929	816	1.503	633	1.026	337
5 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitp. der activa. ²⁾ f 100.000 bij de Ned. Bank gedep.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrok- ken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeschb. schulden	Beschikb. metaal- saldo
8 Mrt. 1930	168.000	—	285.200	30.800	41.600
1 " 1930	169.400	—	275.800	30.800	46.760
22 Feb. 1930	169.500	—	274.800	33.700	46.100
15 Feb. 1930	139.170	30.101	278.568	32.459	44.860
8 " 1930	139.189	29.712	283.142	32.072	42.815
1 " 1930	139.288	30.532	277.202	39.924	42.969
25 Jan. 1930	139.553	30.304	279.315	39.006	42.528
9 Mrt. 1929	168.206	19.957	308.889	43.630	47.155
10 Mrt. 1928	173.447	19.398	312.645	40.523	122.627 ²⁾
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N-Ind. betaalb.	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Dek- kings- percen- tage
8 Mrt. 1930	—	139.900	—	***	53
1 " 1930	—	136.200	—	***	55
22 Feb. 1930	—	131.400	—	***	55
15 Feb. 1930	8.513	31.055	76.363	32.547	54
8 " 1930	9.186	32.301	78.376	30.989	54
1 " 1930	8.444	31.881	82.392	31.683	54
25 Jan 1930	8.420	31.055	86.187	29.697	53
9 Mrt. 1929	8.539	35.430	78.954	47.803	53
10 Mrt. 1928	12.778	26.904	81.754	45.234	55
25 Juli 1914	7.259	8.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis 1/6 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
12 Maart 1930	152.623	350.458	61.426	7.960	15.570
5 " 1930	152.290	347.296	64.306	6.841	15.104
26 Febr. 1930	151.979	346.812	64.515	4.716	12.869
19 " 1930	151.639	345.581	65.391	4.733	16.293
12 " 1930	151.499	348.003	62.933	7.963	14.513
5 " 1930	151.212	348.690	62.093	5.803	13.915
13 Maart 1929	152.069	355.005	56.700	12.517	16.809
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wls- sels	Waarv. op het buitenl.	Belee- ningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
7 Mrt. '30	42.753	254	6.960	26.419	18.472	2.635	3.200
28 Feb. '30	42.855	247	6.956	24.068	18.739	2.658	3.200
21 " '30	42.960	247	6.968	25.319	18.743	2.489	3.200
14 " '30	42.947	245	6.978	24.805	18.734	2.511	3.200
8 Mrt. '29	34.024	732	11.476	23.769	18.427	2.366	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti- culieren
7 Mrt. '30	5.396	1.636	70.373	4.945	3.564	7.067
28 Feb. '30	5.453	2.938	71.116	5.112	3.655	7.136
21 " '30	5.453	1.581	68.872	5.632	4.072	8.327
14 " '30	5.453	1.532	69.072	6.448	3.331	7.609
8 Mrt. '29	5.930	1.609	63.415	5.241	6.058	7.540
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. ²⁾ Sluitpost activa.

GOEDERENHANDEL.**GRANEN.**

18 Maart 1930.

Het wordt den importeurs van tarwe tegenwoordig niet gemakkelijk gemaakt om te beoordeelen, of zij moeten overgaan tot het doen van aankopen, of dat zij daarmede nog zoo lang moeten wachten als hun voorraden veroorloven. In de laatste week zijn koopers over het algemeen zeer terughoudend geweest en de zaken, welke tot stand kwamen, waren vooral in Engeland zeer beperkt. Op enkele dagen was eenige verbetering in de vraag te bespeuren en ook gisteren was de stemming beter met meer vraag. In het begin der vorige week was de toestand verre van fleurig en daalden de prijzen vrij regelmatig, tot zij bijna het lage peil hadden bereikt van het vorige jaar in Juni, toen de groote verlaging aanleiding was tot het aannemen van de landbouwwetten in de Vereenigde Staten en het instellen van den Farm Relief Board, welke ten doel had de prijzen te verhoogen. Deze pogingen zijn in het begin geslaagd, doch nu het seizoen zoo ver gevorderd is en binnen enkele maanden de nieuwe wintertarwe geoogst zal worden, hebben de groote, tengevolge van de Farm Board politiek gevormde voorraden juist tot resultaat, dat deze voorraden een drukkenden invloed doen gelden. Zeer onlangs heeft het Amerikaanse Parlement weder 100 miljoen dollar ter beschikking van den Farm Board gesteld om verdere aankopen te financieren en de Farm Board heeft bekend gemaakt, dat hij voort zal gaan tarwe te koopen, wanneer dat noodig zal blijken om sterke verlaging der prijzen aan de hoofdmakten te voorkomen. Ook zal hij voortgaan gelden te leenen aan de boeren, welke voorraden van tarwe hebben. Deze mededeelingen hebben geen verbetering der stemming tengevolge gehad en de verlagingen der vorige week niet kunnen tegenhouden. Men zou op het oogblik zeggen, dat de actie van den Farm Board een verslappenden invloed heeft, omdat de aangekochte voorraden niet worden verkocht, doch worden bewaard, zoodat de mogelijkheid bestaat op groote moeilijkheden, wanneer de nieuwe oogst aan de markt zal komen en daarvoor niet voldoende ruimte aanwezig zal blijken te zijn in de silo's, welke nu nog overvuld zijn. Ook vraagt men zich met bezorgdheid af, wat er zal gebeuren, wanneer de door den Farm Board in de termijnmarkten gekochte tarwe per Mei-levering zal worden aangediend en moet worden ontvangen. Geruchten, dat de Farm Board onverkochte tarwe naar Europa zou verladen, welke daar tot den maakbaren prijs zou worden verkocht, zijn door den Farm Board tegengesproken. Reeds waren protesten tegen dezen maatregel geuit van de zijde van den meelhandel, die vreesde, dat Europeesche koopers de Amerikaanse tarwe goedkoper zouden kunnen koopen dan Amerikaanse molens zouden moeten betalen, waardoor de concurrentie van Amerikaansch meel op de Europeesche markten moeilijker zou worden. De Canadeesche tarwepool blijft als koper van tarwe aan de markt en het lijkt, alsof zij tot de best maakbare prijzen een zoo groot mogelijk gedeelte van haar tarwe-voorraad wil verkoopen. De Canadeesche tarwepool staat bloot aan scherpe critiek over de wijze, waarop zij gedurende vele maanden voorraden heeft achtergehouden, waardoor de gewone gang van zaken ten eerste werd belemmerd. In den regel is de directie van de tarwepool uiterst zwijgzaam, doch in den laatsten tijd doet zij op verschillende wijzen mededeelingen, welke haar handelwijze moeten rechtvaardigen. Dezer dagen hield de voorzitter van de pool een rede, waarin hij uitlegde, dat de tegenwoordige moeilijkheden een gevolg waren van de groote oogsten in 1928 in uitvoerende landen en uitbreiding van den verbouw van tarwe in Europa. Hiertegen zou kunnen worden opgemerkt, dat Argentinië van de gelegenheid gebruik gemaakt heeft om het grootste gedeelte van de tarwe-opbrengst van den oogst 1928 te verschepen, welke tarwe steeds goedkoper aan de markt was dan wat men in Canada vroeg. Als zeker mag wel worden aangenomen, dat de geringe vraag in Europa een streep gehaald heeft door de berekeningen van de Canadeesche tarwepool. De in Europa benoodigde hoeveelheden zijn dit jaar aanmerkelijk kleiner geweest dan anders het geval is. Volgens een berekening van het Landbouw Instituut te Rome zou de hoeveelheid tarwe, welke Europa in het nu loopende seizoen zou moeten importeerden, $57\frac{1}{2}$ tot 60 miljoen quarters bedragen, welke hoeveelheid vroeger op $66\frac{1}{2}$ —69 miljoen quarters werd geschat. Door dit bureau worden de reserves in uitvoerende en invoerende landen op 31 Juli 1929 geschat op 67 miljoen quarters, terwijl gerekend wordt, dat op 31 Juli 1930 deze reserves ongeveer 40 miljoen quarters zullen bedragen. De regeeringsmaatregelen in Europa worden nog steeds uitgebreid en verscherpt, of men is bezig deze voor te bereiden. In Frank-

rijk worden verdere maatregelen door de regering genomen en in Duitschland heeft de regering nieuwe voorstellen gedaan tot verhoogen van de invoerrechten op tarwe en op gerst, terwijl voor maïs het instellen van een monopolie wordt voorgesteld. Deze maatregelen hebben ten doel het verbruik van rogge te vermeerderen en in verband daarmede moet dan de invoer van tarwe worden beperkt. Van belang zijn daarom de juist gepubliceerde schattingen van de zich nog in handen der boeren bevindende voorraden in Duitschland. Voor tarwe bedroegen die op 15 Februari 3.800.000 quarters tegen 4.300.000 quarters in het vorige jaar. Het cijfer is wel lager dan een jaar geleden, doch men moet hierbij niet vergeten, dat reeds gedurende verscheiden maanden de verordening geldt, dat 50 pCt. inlandsche tarwe met buitenlandsche gemalen moet worden. De vooruitzichten van den nieuwen oogst in Noord-Amerika blijven gunstig, doch in verschillende streken bestaat behoefte aan regen. Ook in verschillende landen van Europa is dat het geval, met name in de Balkanlanden, waar naar regen wordt verlangd. Van ernstigen aard schijnen de gevolgen van droogte in Amerika nog niet te zijn geweest en de laatste berichten melden regen. De prijzen aan de termijnmarkt te Chicago zijn daardoor voor Juli na een vrij belangrijke daling slechts weinig gestegen. Vergelijken bij de vorige week was het slot te Chicago voor Juli 2 dollarcenten per 60 lbs. lager. Voor den Maart-termijn te Chicago 3 dollarcenten lager. Te Winnipeg sloot de Mei-termijn 2 dollarcenten lager. Te Buenos Aires trad in het begin der week een groote verlaging in, daarna waren de fluctuaties kleiner. Het slot te Buenos Aires voor Maart was 45 en te Rosario 65 cents lager.

Rogge bleef in de afgelopen week flauw en slechts beperkte zaken kwamen tot lagere prijzen tot stand. De zich op 15 Februari in Duitschland in handen der boeren bevindende voorraad rogge wordt geschat op 8.200.000 quarters, gelijkstaande met 41.1 pCt. van den oogst, tegen 7.300.000 quarters, gelijkstaande met 55.1 pCt. in het vorige jaar. Tot nog toe hebben de maatregelen, welke de Duitse regering nam om de roggeprijzen te verbeteren en de groote voorraden te verminderen, slechts een zeer gering resultaat gehad en de stemming aan de roggemarkt bleef ook in de afgelopen week gedrukt.

De verschepingen van maïs uit Argentinië zijn gedurende de laatste weken geregeld afgenomen en ook van den Donau werden gedurende geruimen tijd slechts matige hoeveelheden verscheept. Op latere aflading was de Donau dringend aan de markt tot op de meeste dagen der vorige week geregeld dalende prijzen. Ook de prijzen voor Plata-maïs, ter latere verscheping, vooral gedurende de zomermaanden, liepen doorlopend terug. Plata-maïs van den nieuwen oogst werd hoofdzakelijk aangeboden in de tweede hand, welke verscheidene guldens lager aan de markt was dan Argentijnsche exporteurs. In het begin der week werd aangekomen Plata-maïs dringend aangeboden en geregeld tot de lage prijzen door de consumptie verkocht. Toen deze partijen waren opgeruimd, bleef goede vraag bestaan en trad weder een verbetering in van verscheidene guldens. Ook voor de schaarsch aangeboden Donau-maïs werden betere prijzen betaald, vooral voor die partijen, welke waren aangekomen en waarvan de kwaliteit goed bleek te zijn. Ook in Maart leverbare posities, waarvan het aanbod niet groot is, konden goede prijzen opbrengen. Nadat tot de

J

AARBEURS
VAN BRUSSEL

2 tot 16
April 1930
3000
verkoopers

1 Millioen bezoekers-koopers

Inlichtingen: de Belgische Legatie in
Den Haag, de Heer L. DELHEZ, Park-
weg 328, Den Haag (Voorburg) en
de Belgische Consulaten in Holland.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	9/15 Maart 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	9/15 Maart 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	22.617	281.774	306.554	1.000	10.630	35.035	292.404	341.589
Rogge	12.053	54.783	26.535	7.950	17.112	—	71.895	26.535
Boekweit	399	2.256	4.202	202	787	—	3.043	4.202
Mais	14.141	225.337	178.657	1.100	49.690	51.966	275.027	230.623
Gerst	6.972	132.358	100.781	9.806	12.921	98	145.279	100.879
Haver	3.834	41.752	39.090	205	1.494	1.529	43.246	40.619
Lijnzaad	—	16.220	42.792	2.970	75.562	102.414	91.782	145.206
Lijnkoek	2.832	37.797	37.782	—	—	—	37.797	37.782
Tarwemeel	1.397	16.177	19.667	315	6.064	5.010	22.241	24.677
Andere meelsoorten	629	4.408	1.711	—	—	—	4.408	1.711

gedaalde prijzen. zowel in Plata-mais als in Donau-mais op aflading flinke zaken waren tot stand gekomen, hebben verkoopters hun vraagprijzen verhoogd, welke ook door importeurs werden betaald, zoodat een niet onaanzienlijke verbetering gedurende de laatste dagen mogelijk is geweest. De prijzen aan de termijnmarkt te Buenos Aires zijn in het begin der afgelopen week vrij snel gedaald, doch sedert is weder een verbetering ingetreden. Vergeleken bij de vorige week was het slot voor mais per Maart te Buenos Aires 25 cents en te Rosario 5 cents lager dan de vorige week. De vooruitzichten van den nieuwen Plata-oogst blijven gunstig en in sommige streken heeft men met het snijden een aanvang gemaakt. Ook uit Zuid-Afrika komen zeer gunstige berichten over den mais-oogst. De eerste officiële schatting van den mais-oogst bedraagt 10.568.000 quarters. In het vorige jaar bedroeg de eerste schatting 8.600.000 quarters en de eindschatting 7.694.000 quarters. De grootste oogst, welke in Zuid-Afrika werd binnengehaald, bedroeg tot nog toe 8.540.000 quarters, welke in 1925 werd verkregen.

De stemming voor gerst was in het begin der afgelopen week, evenals voor mais, zeer flauw. De Russen hebben zich in die dagen als verkoopters teruggetrokken en verschillende te Falmouth voor order aangekomen ladingen naar Duitse havens gedestineerd. Tengevolge van de groote, in West-Europese havens aanwezige, voorraden was de stemming voor gerst uitermate flauw. Ook daarin is in den loop der week eenige verbetering gekomen. Vooral gedurende de allerlaatste dagen, nadat zowel Plata-gerst als Donau-gerst het laagste niveau in het seizoen hadden bereikt, is de vraag verbeterd en ondergingen de prijzen weder een verhooging. De verschepingen van Russische gerst zijn in de afgelopen week aanmerkelijk kleiner geweest. Die van Donau-gerst en van Argentijnsche gerst waren groter. De totale wereldverschepingen bleven echter aanzienlijk kleiner dan in de vorige week.

Ook voor haver verbeterde de stemming, nadat zij in het begin der vorige week zeer flauw was en lage prijzen, zowel voor Noord-Duitse haver als voor Plata-haver, door de verkoopters waren geaccepteerd. Vooral van Noord-Duitse haver was het aanbod gedurende de allerlaatste dagen schaarsch en werden hoogere prijzen betaald. De havervoorraden, welke zich in Duitsland op 15 Februari in handen der boeren bevonden, worden geschat op 9.800.000 quarters of 57.2 pCt. van den oogst tegen 8 miljoen quarters of 72.8 pCt. in het vorige jaar.

SUIKER.

Gedurende de afgelopen week bleven de prijsfluctuaties op de meeste suikermarkten binnen zeer beperkte grenzen.

In Amerika vertoonde de markt tegen het einde der voorafgaande week grotere activiteit tengevolge van de prijsreductie van 15 punten voor geraffineerd, wat groote transacties — geschat op totaal 1.000.000 tons — in geraffineerde suiker tevoegde bracht. Dit wekte ook meerdere belangstelling voor ruwe suiker op en alle offertes van vrije Cubasuiker werden tot 1.27/32 d.c. en 1.29/32 d.c. c. & fr. New-York uit de markt genomen. Daarna werd nog 1 1/2 d.c. c. & fr. betaald en in de afgelopen week werd een verkoop van de Cubaansche Verkoopcommissie van 20.000 tons aan Raffinadeurs tot de pariteit van 2 d.c. c. & fr. gemeld.

Niettegenstaande deze belangrijke transacties in geraffineerde en ruwe suiker bewogen zich de noteringen op de termijnmarkt te New-York eerder in dalende dan stijgende richting. Het slot kwam met de volgende noteringen af:

Sp. Centr. 3.77; Mrt. 1.74; Mei 1.78; Juli 1.79; Sept. 1.86 en Dec. 1.94.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 41.000 tons, de versmeltingen 53.000 tons

tegen 70.100 tons verleden jaar en de voorraden 492.000 tons tegen 290.200 tons.

De Cuba-statistiek is als volgt:

	1930	1929	1928
	tons	tons	tons
Cubaproductie	1.990.000	2.900.000	2.350.000
Consumptie	13.133	16.041	12.866
Weekontv. afscheepavens ..	179.707	245.254	201.736
Totaal sedert 1/1	1.166.219	1.943.568	1.435.336
Weekexport	37.595	158.696	100.627
Totale export sedert 1/1 ..	381.216	1.011.450	679.540
Voorraad afscheepavens ..	955.109	1.035.155	950.908
Voorraad binnenland	640.542	979.532	948.585
Aantal werkende fabrieken	156	163	171

In Engeland was de markt zeer kalm doch prijshoudend; de noteringen op de Londensche termijnmarkt luiden aan het einde der week als volgt:

Mrt. Sh. 6/9; Mei Sh. 6/11 1/4; Aug. Sh. 7/3 3/4; Dec. Sh. 7/9.

De Board of Trade statistiek over Februari wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	Februari		Jan./Febr.	
	1930	1929	1930	1929
	tons	tons	tons	tons
Import Ruwsuiker	94.464	146.949	255.125	392.117
„ Geraffineerd ..	3.020	2.029	6.045	6.347
Totaal	97.484	148.978	261.170	398.464
Voorr. binnenl. suiker	71.350	48.300	—	—
„ in entrepôt ...	301.050	277.650	—	—
Totaal „Duty Paid“ ..	124.476	159.846	249.938	307.383
Totale export	6.451	6.022	23.971	10.581

Op Java was de markt in de afgelopen week tijdelijk vaster en er ontwikkelde zich meer kooplust. Na afdoeningen van tweedehands partijen witte suiker tot f 10 1/2 werd f 11.— en f 11 1/4 betaald. Daarna trokken koopers zich weer terug en brokkelden prijzen af. De V.I.S.P. kon een paar kleine partijen No. 16 & hooger uit den ouden oogst tot f 10 1/2 en f 10 1/2 en witte Suiker tot f 11 1/2 verkoopen. Voor suiker uit den nieuwen oogst bestaat nog geen belangstelling tenzij tot veel lagere prijzen.

Hier te lande verliep de markt zeer stil doch meereendeels in prijshoudende stemming en luiden de slotnoteringen op de Amsterdamsche termijnmarkt als volgt: Mrt. f 10 5/8; April f 10 3/8; Mei f 10 3/8; Aug. f 11 1/8 en Dec. f 11 3/8.

De omzet bedroeg 3150 tons.

KATOEN.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '29	Overeenkomstige periode	
	tot 7 Mrt. '30	1928/29	1927/28
Ontvangsten Gulf-Havens.	7728	8553	7199
„ Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr.Brittannië	1098	1549	940
„ „t Vasteland etc.	3475	3638	3708
„ „ Japan.....	962	1199	784

Voorraden. (In duizendtallen balen).

	7 Mrt. '30	Overeenkomstig tijdstip	
		1929	1928
Amerik. havens.....	2052	1889	1961
Binnenland	1250	849	941
New York	97	87	185
New Orleans	465	325	479
Liverpool	424	715	546

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 12 Maart 1930.

Prijzen van Amerikaanse katoen daalden gisteren tot een nieuw lager niveau, toen Mid-American spot 7.88 d. per lb. noteerde, een cijfer, dat wij sedert begin April 1927 niet gezien hebben. De daling sedert begin Januari is ca. 1 1/2 d. per lb.; dit wordt voornamelijk toegeschreven aan de onzekerheid van den steun van het Farm Board in Amerika, de waardedaling in verschillende landen, de geldschaarste en de algemeene afwezigheid van vraag naar katoenen goederen. Gisteren herstelden zoowel de Liverpool- als New-Yorkmarkt zich weer eenigszins en sloot de laatste vast van 20 tot 30 punten hooger, terwijl Liverpool vandaag 11 tot 15 punten hooger opent. Het wereldverbruik is circa een half miljoen balen lager, vergeleken met een jaar geleden, hetgeen eveneens een reden voor lagere prijzen is. Ontvangsten in de havens zijn ook circa drie kwart miljoen balen lager dan in het vorig seizoen, terwijl exporten circa 880.000 balen minder bedragen.

De Amerikaanse garenmarkt is nog kalm, hoewel er gisteren iets meer vraag was. Een aantal spinners, zoowel van grove, medio en fijne nummers rapporteerden, dat in vele gevallen goede zaken gedaan waren. In andere soorten, speciaal ringgarens, waren de geboden prijzen over het algemeen te laag om geaccepteerd te worden. In de Midlands waren goede zaken gedaan in de betere soorten, zoowel Amerikaanse als Egyptische, en men zegt, dat er tegen contracten beter wordt afgenomen. Enkele postjes getwijfde garens voor den binnenlandschen handel worden genoemd, doch over het algemeen is de vraag, zoowel voor het binnenland als voor export, gering. Egyptische spinners vinden den handel nog buitengewoon traag en verkoopen beperken zich voornamelijk tot dringende behoeften, hetzij voor het binnenland dan wel voor export in enkele of getwijfde garens. Het schijnt wel, dat het ontbreken der vraag min of meer te wijten is aan de prijsdaling; koopers zijn huiverig om zaken te doen en niet voortdurend prijzen wat vaster worden, zal hierin waarschijnlijk verandering komen.

In doekprijzen schijnt men meer belangstelling te toonen. Dit is gedeeltelijk een gevolg van prijstesting en gedeeltelijk, naar wij gelooven, aan het gevoel, dat doek heden werkelijk goedkoop is en dat men binnenkort een einde aan de steeds verder gaande daling van katoenprijzen mag

verwachten. Er gaat dan ook slechts hier en daar wat om en biedingen van de meeste overzeese markten zijn over het algemeen te „Safe”. Veel hangt van den loop van het ruwe materiaal af. Wanneer men wat meer vertrouwen in de huidige prijsbasis krijgt, zouden er ongetwijfeld meer orders volgen, daar koopers inderdaad genoodzaakt zijn kleine kwanti bij te koopen om in hun dagelijkse behoefte te voorzien, hoewel er tot nu toe in een of andere style over het algemeen echter is, zooals wij boven reeds vermelden, de toon meer hoopvol.

Liverpoolnoteringen Oost. koersen 4 Mrt. 11 Mrt. 5 Mrt. 12 Mrt. T.T. op Br.-Indië 1/5 1/4 1/5 1/4 F.G.F. Sakellaridis 13,75 13,60 T.T. op Hongkong 1/5 1/4 1/5 1/4 G.F. No. 1 Oomra 4,45 4,35 T.T. op Shanghai 1/10 1/10 1/10 1/10

KOFFIE.

De markt bleef sedert het vorig Overzicht onveranderd gestemd, doch de vraagprijzen in de productielanden waren hier en daar eer iets lager. De kost- en vracht-aanbiedingen van Santos liepen dooreengenomen -/6 à 1/- en die van Rio 1/- à 2/- per cwt. terug, terwijl ook Nederlandsch-Indië met enkele der ongewasschen Sumatra Robusta-soorten een fractie lager was. Gewasschen Robusta f.a.q. daarentegen bleef onveranderd op 37 ct. per 1/2 KG. genoteerd.

De oorzaak van de iets gemakkelijker houding van Brazilië was waarschijnlijk te zoeken in den wisselkoers, die er in de eerste helft der afgelopen week iets inzakte, hoewel hij zich in de daarop volgende dagen weder gedeeltelijk herstelde. Overigens was het eenige nieuws, dat uit het groote productieland werd ontvangen, de mededeeling, dat de voorraad, in de binnenlandsche pakhuizen en in de spoorwegstations van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden, op 28 Februari bedragen heeft 19.686.000 balen tegen 19.377.000 balen op 31 Januari, hetgeen dus een vermeerdering beteekent van 309.000 balen, en dat de voorraad, in het binnenland van Rio de Janeiro teruggehouden, op 28 Februari bedragen heeft 1.756.000 balen tegen 1.735.000 balen op 31 Januari, hetgeen een vermeerdering beteekent van 21.000 balen. In de Staten Sao Paulo, Minas Geraes en Rio de Janeiro bedroeg de teruggehouden voorraad op het einde van de vorige maand dus het formidabele cijfer van 21.442.000 balen en de toeneming sedert 31 Januari 330.000

STATISTISCH OVERZICHT

Table with 11 columns: TARWE (Hard Winter No. 2 loco Rotterdam, American No. 2 loco Rotterdam), ROGGE (American No. 2 loco Rotterdam), MAIS (La Plata loco R'dam/A'dam), GERST (Amer. No. 2 loco Rotterdam), LIJNZAAD (La Plata loco R'dam/A'dam), STEENKOLEN (Westfaalsche/Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam), PETROLEUM (Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel), IJZER (Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton), KOPER (Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton). Rows include Jaargemidd. 1925-1926, and monthly data from Februari 1927 to Februari 1930.

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoering van Manitoba No. 3. † Zuid-Russische.

balen. Daar in de maand Februari uit de binnenlandsche pakhuisen naar Santos zijn doorgezonden 999.000 balen en uit het binnenland naar Rio 245.000 balen, dus tezamen 1.244.000 balen, bedraagt de hoeveelheid, welke in Februari uit de plantages naar het binnenland is verzonden niet minder dan 1.574.000 balen. Sedert het begin van het loopende oogstjaar zijn van de plantages naar het binnenland van Santos en Minas Geraes verzonden 17.525.000 balen en van de plantages naar het binnenland van Rio de Janeiro 3.723.000 balen, dus tezamen 21.248.000 balen. Bij ramingen van 19.000.000 balen voor den loopenden Santos-oogst en 4.250.000 balen voor den loopenden Rio-oogst, zouden dus op het eind van Februari nog ongeveer 2.000.000 balen op de plantages van de genoemde drie Staten aanwezig moeten zijn.

Volgens telegrafisch bericht uit Brazilië is de limiet van de dagelijkse aanvoeren uit het binnenland naar de haven van Rio voor de tweede helft van Maart gebracht op 8542 balen tegen 12.560 balen in de eerste helft der maand. Een telegram uit Santos meldde, dat de limiet der dagelijkse aanvoeren uit het binnenland naar deze haven weder verlaagd is van 50.000 balen op 38.000 balen. De veronderstelling, in het vorig Overzicht uitgesproken, dat de op 5 dezer ingestelde verhooging tot 50.000 balen slechts geldig zou blijven tot de voorraad te Santos het indertijd vastgestelde maximum van 1.200.000 balen zou hebben bereikt, blijkt dus juist te zijn. De voorraad te Santos heeft sedert enkele dagen dat maximum lichtelijk overschreden en onmiddellijk wordt de kraan der aanvoeren weder nauwer dichtgedraaid. Het is geheel als vroeger en Brazilië doet alsof er niets gebeurd is. Deze houding van het Verdedigings-Instituut is onder de bestaande omstandigheden wel zeer merkwaardig.

De afzet in loco blijft nog steeds beperkt. In de officieele noteringen van 42 ct. per 1/2 KG. voor Superior Santos en 35 ct. voor Robusta kwam geen verandering.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen de noteringen aanvankelijk 1/2 à 3/4 ct. terug om daarna wederom opnieuw bijna evenveel te stijgen. Zij waren op 18 dezer des voormiddags: Maart 27, Mei 26 1/4, September 24 1/4, December 24 1/8, Maart 1931 — 23 1/8 ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping zijn thans ongeveer 60/6 à 63/6 per

cwt. en van dito Prime ongeveer 64/- à 67/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, bedragen 42/3 à 44/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Maart-verschepping, 25 1/4 ct.; Benkoelen Robusta, Maart-verschepping, 25 1/2 ct.; Mandheling Robusta, Maart-verschepping, 27 1/2 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Maart-verschepping, 37 ct., alles per 1/2 KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Maart	Mei	Sept.	Dec.
17 Maart	\$ 8,95	\$ 8,75	\$ 7,85	\$ 7,69
10 "	" 8,75	" 8,43	" 7,95	" 7,77
3 "	" 8,79	" 8,49	" 7,99	" 7,80
24 Febr.	" 8,70	" 8,27	" 7,78	" 7,62

Rotterdam, 18 Maart 1930.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Maart in duizenden balen.

	1930	1929	1928	1927	1926
Voorraad in Europa	1.431	1.743	1.758	1.505	1.423
Stoomend { Brazilië	775	507	460	491	495
n. Europa { Oost-Indië	33	38	35	29	46
	2.239	2.288	2.253	2.025	1.964
Voorraad Ver. Staten	852	849	833	903	798
Stoomend { Brazilië	590	551	410	412	516
Ver. Staten { Oost-Indië	2	11	—	—	—
	3.683	3.699	3.496	3.340	3.278
Voorr. in Pernambuco	4	13	—	—	—
" " Bahia	15	13	71	18	23
" " Victoria	139	41	116	22	—
" " Rio de Janeiro	322	254	317	223	252
" " Santos	970	960	917	1.018	1.235
" " Paranagua	193	17	—	—	—
Totaal	*5.326	*4.997	*4.917	*4.621	*4.788
Op 1 Februari	*5.110	*5.016	*5.099	*4.834	*4.802

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	RUBBER ²⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.	THEE Afl. N.-I. thee. A'dam gem. pr. Java- en Sumatra- thee p. 1/2 KG.	Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100
£	%	%	%	%	%	%	%		
261.17/-	100.0	23.25	100.0	29.50	100.0	2/11,625	100.0	18.75	100.0
290.17/6	111.1	17.55	75.5	47.25	85.9	2/-	67.4	17.50	93.3
309.8/6	118.2	14.15	60.6	46.25	84.1	1/6,375	51.6	19.125	102.0
312.15/-	119.4	14.25	61.3	47.75	86.8	1/7,125	53.7	21.125	112.7
304.1/-	116.1	14.75	63.4	47.50	86.4	1/8,25	56.8	20.625	110.0
295.12/-	112.9	16.15	69.5	47.00	85.5	26.25	89.0	17,875	108.0
296.9/6	113.2	16.85	72.7	47.25	85.9	26.00	88.1	17,75	108.0
289.15/6	110.7	17.90	77.0	48.50	88.2	26.50	89.8	14,75	107.0
292.-/6	111.5	19.70	84.7	48.50	88.2	26.50	89.8	15,25	108.0
287.12/6	109.8	22.05	94.4	50.00	90.9	26.50	89.8	14,25	107.0
264.2/6	100.9	20.65	88.8	50.25	91.4	26.75	90.7	14,375	107.0
264.4/6	100.9	20.25	87.1	52.25	95.0	28.50	96.6	1/6,5	106.0
266.13/6	101.8	19.70	84.7	51.50	93.6	28.75	97.3	1/7,75	107.0
255.1/-	97.4	19.25	82.8	53.00	96.4	29.75	100.8	1/7,25	107.0
233.10/6	89.2	18.35	78.9	54.75	99.5	31.75	107.6	1/3,75	104.2
233.17/6	89.3	19.35	83.2	55.00	100.0	33.25	112.5	1/10,75	90.0
234.6/-	89.5	20.65	88.8	54.50	99.1	33.00	111.9	-9,375	26.3
230.13/-	88.1	21.55	92.7	54.25	98.6	32.25	109.3	-9	25.3
218.8/6	83.4	21.35	91.8	55.50	100.9	31.75	107.6	-19,25	26.0
211.19/-	80.9	21.75	93.5	53.00	96.4	31.25	105.9	-19,25	26.0
211.18/-	80.9	19.30	83.0	51.75	94.1	30.00	101.7	-19,25	26.0
214.7/6	81.9	18.55	79.8	47.00	85.5	29.00	98.3	-8,5	23.9
221.19/-	84.8	19.45	83.7	46.25	84.1	27.25	92.4	-8,8	24.7
232.10/6	88.8	19.90	85.6	47.25	85.9	27.50	93.2	-8,625	24.2
228.8/-	87.2	20.45	88.0	46.25	84.1	28.00	94.9	-8,5	23.9
222.7/6	84.9	20.20	86.9	46.75	85.0	28.75	97.3	-19,875	27.9
222.11/-	85.0	20.10	86.5	44.25	80.5	27.75	94.1	-1-	33.7
221.0/6	84.4	21.25	91.4	44.00	80.0	27.50	93.2	1/10,125	34.0
207.5/6	79.2	20.45	88.0	43.25	78.6	27.25	92.4	-10,5	29.5
197.5/6	75.3	19.40	83.4	41.50	75.5	26.25	89.0	-10,875	30.5
200.5/-	76.5	18.75	80.6	40.00	72.7	25.75	87.3	-10,625	29.8
209.5/6	79.9	18.65	80.2	38.75	70.5	24.75	83.9	-11	30.9
210.11/-	80.4	18.60	80.0	37.00	67.3	24.00	81.4	-10,5	29.5
205.5/6	78.4	18.90	81.3	34.25	62.3	23.75	80.5	-10,125	28.4
188.9/6	72.0	18.45	79.4	32.50	59.1	22.50	76.3	-9,625	27.0
182.-/6	69.5	17.50	75.3	34.25	62.3	23.00	78.0	-8,125	22.8
178.18/6	68.3	17.25	74.2	31.25	56.8	21.25	72.0	-8	22.5
174.13/-	66.7	17.15	73.8	29.50	53.6	19.25	65.3	-7,375	20.7
174.4/-	66.5	15.45	66.4	28.50	51.8	17.75	60.2	-8	22.5
167.15/-	64.1	14.15 ⁵⁾	60.9 ⁶⁾					-7,75	21.8
161.12/6	61.7	14.76 ⁶⁾	63.2 ⁶⁾					-7,5625	21.2
160.17/6	61.4							-7,5	21.1

de huidige officieele noteringswijze (Jan. 1929); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche. ²⁾ = Malting vóór de invoering van de huidige offic. noteringswijze (Jan. 1928). ¹⁾ Jaar- en maandgemiddelden afgerond op 1/8 pence. ⁵⁾ 7 Maart. ⁶⁾ 14 Maart. ⁷⁾ 6 Maart.

1929 1928 1927 1926 1925
Op 1 Juli *5.338 *5.729 *4.720 *4.571 *5.085

* Niet inbegrepen de binnenl. voorraden in Brazilië.

		De binnenlandsche voorraden te	
		Santos	Rio de Janeiro
1 Maart	1925	3.359.000 balen	
1 Juli	1925	1.786.000 "	
1 Februari	1926	4.329.000 "	
1 Maart	1926	4.214.000 "	
1 Juli	1926	2.833.000 "	
1 Februari	1927	5.344.000 "	
1 Maart	1927	4.624.000 "	
1 Juli	1927	3.312.000 "	
1 Februari	1928	13.354.000 "	
1 Maart	1928	13.211.000 "	
1 Juli	1928	11.672.000 "	1.180.000 balen
1 Februari	1929	12.279.000 "	532.000 "
1 Maart	1929	11.522.000 "	448.000 "
1 Juli	1929	8.785.000 "	136.000 "
1 Februari	1930	19.377.000 "	1.735.000 "

THEE.

De theemarkt opende de afgelopen week prijshoudend, doch in het verdere verloop der week verflauwde de stemming en konden de prijzen zich niet handhaven; vooral de Java- en Sumatra-veiling ondervond van deze reactie de inadaelinge gevolgen en superieure gebroken Pecco liep zelfs ca. 10 cts. in prijs terug.

De overige soorten moesten zich soms met 2 à 3 cts. lagere prijzen tevreden stellen.

De thee-uitvoer van Java over Februari bedroeg volgens gegevens van de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Ned.-Indië 5.534.000 KG. (1929: 4.835.000 KG.).

Volgens de officieele cijfers van den Board of Trade liepen de aanvoeren van thee in Groot-Brittannië en Noord-Ierland over Febr. 1930 42.687.000 lbs. tegenover 46.811.000 lbs. in 1929 en 38.736.000 lbs. in 1928.

De uitvoercijfers over Februari waren voor deze 3 jaren resp. 7.733.000, 6.764.000 en 7.304.000 lbs.

Amsterdam, 17 Maart 1930.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. De graanprijzen waren gedurende de afgelopen week buitengewoon slecht, zoodat het afladers niet mogelijk was eenig voordeel uit de zeer lage vrachten te trekken. Van New-York werd een gedeeltelijke lading voor prompte verscheping naar Antwerpen tegen \$ 0.09 afgesloten en zouden verdere zaken op deze basis gedaan kunnen worden. Een lading van ca. 30.000 qtrs. is gesloten per 17/25 Maart van Philadelphia of Baltimore tegen het lage cijfer van 1/6 per qtr. naar Avonmouth, met de optie Liverpool, Birkenhead of Manchester tegen 1/7½ of Londen, Hull, Dunston tegen 1/9.

Van *St. John N.B.* is blijkens de afsluiting van een lading van ca. 33.000 qtrs. naar de Middellandsche Zee (niet ten Oosten van West-Italië) op basis van \$ 0.10 één haven, per 17/25 Maart, een verdere daling ingetreden.

Van de *Golf* wordt nominaal 2/- per qtr. naar U.K. genoteerd, doch er zijn geen definitieve orders aan de markt. Van Montreal kan tonnage verkregen worden voor e.o.w. naar Antwerpen of Rotterdam tegen \$ 0.10 en naar de Middellandsche Zee tegen \$ 0.12, doch bevrachters zijn nog niet in staat tonnage op te nemen.

Noord-Pacifc. Graan-orders waren schaarsch, doch de vrachten bleven gehandhaafd bij gebrek aan scheepsruimte. De geringe vraag bleef hoofdzakelijk beperkt tot Portugal, waarheen eenige booten van ca. 7000 ton, 10 pCt. per Maart werden afgesloten tegen 20/- resp. 20/6.

La Plata. Ofschoon in de afgelopen week iets meer zaken zijn gedaan, hebben de vrachten niet de minste verbetering getoond. De vraag bleef tot Maart laden beperkt en aanzien er nog zooveel tonnage onbevracht is, konden bevrachters de vrachten zonder moeite op het vroegere lage peil houden. Van de Bovenrivier is 11/3 weer het hoogste cijfer, dat betaald werd naar U.K./Continent voor handige booten, terwijl 10/6 geaccepteerd werd door groote booten naar bepaalde havens U.K. Van Buenos Aires werd tegen 10/9 naar Glasgow & Avonmouth bevracht, alsmede een prompte boot van 5700 tons naar Scandinavië direct tegen 12/- naar één, 12/9 twee en 13/6 drie havens. Van dezelfde laadhaven naar Griekenland is 12/9 betaald voor een 5500 tonner. De eenige afsluiting van Bahia Blanca betreft een 7000 tonner tegen 10/6 voor zwaar graan en 4500 tons haver tegen hetzelfde cijfer.

Suiker van West-Indië. Ofschoon bevrachters scheepsruimte tot September kunnen opnemen, was de vraag slechts

zeer matig, niettegenstaande het feit, dat voor de latere posities geen ruimte aangeboden werd. Er bestaat in hoofdzaak belangstelling voor booten van 6/7000 tons lading van Cuba op basis van 14/-, optie San Domingo laden tegen 13/6, naar U.K./Continent, en een 6000 tonner werd tegen dit cijfer (zonder de optie San Domingo) voor Mei laden bevracht. Naar kleine booten was de vraag zeer gering. Een 2600 tonner werd gesloten per 10/20 April van San Domingo naar U.K./Continent tegen 14/3.

Salpeter van Chili. Er ging over het algemeen slechts weinig om, behalve dat er een groot contract naar Russische havens voor verscheping tot Juni in uitzicht gesteld werd. Hiervoor verzochten bevrachters aanbiedingen van ruimte op basis van 20/- naar Leningrad, 21/- Murmansk, 21/6 Odessa of Novorossisk. Tegen deze cijfers kan tonnage verkregen worden en het hangt er slechts van af, of de verkoop tot stand komt. Overigens bleef de vraag beperkt tot een order van 7/7500 tons per tweede helft April naar Alexandrië, waarvoor een passende boot verkregen werd tegen 20/6.

De vraag naar lijnruimte bleef zeer gering. 3000 tons werden geboekt voor prompte verscheping naar Bordeaux/Havre/Duinkerken/Antwerpen tegen 13/6 met de optie St. Nazaire, Nantes, La Pallice, Calais, Dieppe of Gent tegen 14/6, terwijl een verdere 2000 tons afgesloten werd voor tweede helft Maart verscheping naar Duinkerken, Antwerpen, Rotterdam of Hamburg tegen 13/6.

Burmah. De markt was zeer kalm en na de afsluiting van een tusschendecker van 7500 tons, 10 pCt., per 25 Maart/10 April naar Nederland direct tegen 17/6, werd een boot van 6500 tons, 10 pCt., per April van Rangoon naar Antwerpen/Hamburg Range bevracht tegen hetzelfde cijfer. Voor een April lading naar Nederland wordt momenteel 16/6 genoteerd.

Van den *Donau* was niets te doen. Er kwamen geen afsluitingen tot stand. De vracht is nominaal 13/- à 13/6, basis Antwerpen/Hamburg Range.

Van de *Zwarte Zee* kwamen vrij veel afsluitingen tot stand tegen lagere vrachten. Voor Maart/April en April laden werd bevracht op basis van 10/7½ Continent, 11/1½ U.K. en verder met de optie Middellandsche/Adriatische Zee tegen 9/10½.

Van de *Middellandsche Zee* viel nog geen verbetering te constateeren. Er is een schaarschte aan orders voor handige booten, terwijl tegelijkertijd geen vermindering in het aanbod van tonnage te bespeuren is. Er kwamen eenige afsluitingen tot stand tegen iets lagere cijfers, waaronder Almeria/Rotterdam of Vlaardingen 4/10½, Carthage/Rotterdam 5/3, Algiers/Rotterdam of Vlaardingen 4/3, Bizerta/IJmuiden 4/9, Huelva/Rotterdam 5/1½.

Phosfaat werd bevracht tegen 9/6 van Sfax naar Cork en 6/4½ naar Rouaan.

Noord-Spanje. Deze markt blijft nog steeds zeer flauw. Van Bilbao naar Rotterdam werd bevracht tegen 4/9 en naar Tyne Dock tegen 5/-, terwijl naar Cardiff 5/3 en naar Middlesbrough 6/3 genoteerd wordt.

Kolen van U.K. De eenigszins betere toon, welke in de twee laatste berichten vermeld werd, is slechts van korten duur geweest. De vrachten zijn wederom gedaald, bijna tot het laagste niveau, hetwelk eenige weken geleden bereikt werd. Niettegenstaande het groote aantal opgelegde schepen is er nog voldoende tonnage beschikbaar om aan de tegenwoordige vraag te voldoen. Alleen naar Zuid-Amerika bleven de vrachten vast. Naar Buenos Aires is wederom 16/7½ betaald voor Maart laden. Van Zuid-Wales werd afgesloten: Lissabon 6/6, Genua 6/6, Alexandrië 7/9, Suez en Bombay 16/6, Rio 14/3 en Buenos Aires 16/7½, en van de Oostkust: Holtenau 4/-, Rotterdam 3/6, Bordeaux 4/9, Genua 6/9, Buenos Aires 16/6 en Chili (één haven) 17/6.

RIJNVAART.

Week van 9 t/m. 15 Maart 1930.

De aanvoeren van zeezijde waren minder dan de vorige week. De vraag naar scheepsruimte, die regelmatig toenam, verminderde. Over het algemeen werd de stemming flauwer. De vracht voor erts liep terug tot het oude niveau, nl. f 0.35 — f 0.45 per last met resp. 4 en 8 losdagen. Naar den Bovenrijn was weinig vraag. De daghuren varieerden tusschen 1½ en 2 cts. per ton. In lastvracht werd ca. f 1.— ad f 1.20 met verkorten lostijd betaald.

M. E. VREEDE — ROTTERDAM

ACCOUNTANT — LID V. N. A.
'S-GRAVENDIJKWAL 165. TELEF. 30840

Accountancy, Boekhouding, Belastingzaken